

Italijanski zunanji minister pri Hitlerju

Evropsko časopisje napoveduje teden usodnih odločitev

Berlin, 1. oktobra. Uradno poročajo: Italijanski zunanji minister grof Ciano je danes od 17.30 dopotoval v Berlin, kjer ga je na anhaltski postaji sprejel nemški zunanji minister von Ribbentrop z več višjimi uradniki zunanjega ministrstva. Spostaja se je grof Ciano odpeljal v gradiv Bellevue. Ob 18.17 se je grof Ciano odpeljal v zunanje ministrstvo na razgovor z Ribbentropom. Po tem razgovoru bo sprejel še pri kanclerju Hitlerju.

Italijanskega zunanjega ministra je v Berlin povabila nemška vlada. Ker je do tega obiska prišlo zelo nenadno in v trenutku, ko gre za končno določitev front v Evropi, je namen tega obiska lahko dvojen:

1. Da bo Nemčija skušala od Italije dobiti jasno izjavo, ali lahko računa z njeno vojaško pomočjo, po določitvi nedavno sklenjene vojaške zveze med obema državama, ali pa

2. Da bo Nemčija skušala pridobiti Italijo za posredovanje v smislu mirovnih predlogov, katere pripravlja Hitler Angliji in Franciji in jih bo najbrž sporočil v svojem govoru dne 6. oktobra.

London, 1. oktobra. Politični krogi v Londonu menijo, da bi mogel biti prihodni teden zelo dramatičen. Sedanji mednarodni položaj določata dve dejstvi: prvič, da je Nemčija zvezana s Sovjetsko Rusijo in drugič, da sta Francija in Anglija odločeni odbiti mirovno ponudbo Adolfa Hitlerja.

Rim, 1. oktobra. Glavni predmet v pisanju italijanskega nedeljskega tiska je berlinsko potovanje italijanskega ministra za zunanje zadeve gro-

fa Ciana na eni ter sklicanje nemškega državnega zbora na drugi strani. Italijanski tisk poudarja, da bo prihodni teden prinesel več dogodkov velike važnosti v zunanji politiki. Nekateri listi celo pravijo, da bo prihodni teden zgodovinski teden za Evropo. »Gazeta del Popolo« pravi o potovanju grofa Ciana v Berlin, da zadostuje, če se poudari veliki pomen, ki ga ima Italija v sedanjem trenutku in da se da po tem sklepati, kako važen je obisk grofa Ciana v Berlinu.

Berlin, 1. okt. 11.30: Današnji nemški listi se bavijo predvsem s sklicanjem nemškega državnega zbora ter z obiskom grofa Ciana. Ra-

zen tega komentirajo listi posledice nemško-sovjetskega sporazuma. »Berliner Börsen Zeitung« piše, da ima Anglija še čas, da se do ponedeljka s svojo zaveznico Francijo posvetuje o odgovornosti, ki sedaj počiva na ramenih angleških in pa francoskih državnikov, ki naj uvidijo, 1. da je odslej nemogoče delati razdor med Nemčijo in Sovjetsko Rusijo v sedanjem trenutku in v bodoče, 2. da vsako nadaljevanje pomoči Poljski po končni razmejitvi na vzhodu pomeni napad na Sovjetsko Rusijo, 3. da je teorija o triletni blokadi izgubila ves pomen zaradi nemško-ruskega gospodarskega načrta in 4. da je nemogoče boriti

Anglija zavrača vse nemške predloge o ustanovitvi okrnjene Poljske in o mirovni konferenci petih velesil

London, 1. oktobra. o. Londonski radio poroča o današnjem sestanku med nemškim zunanjim ministrom von Ribbentropom in italijanskim zunanjim ministrom grofom Ciano. Na tem sestanku bodo najbrž sklepali o mirovnem predlogu, katerega bi predložili Angliji in Franciji. Ta mirovni predlog naj bi vseboval dve glavni točki:

1. Med sovjetsko Rusijo in Nemčijo naj bi se ustanovila nova poljska država z glavnim mestom Varšavo. V tej državi bi bila še mesta: Lodž, Radom, Kielce in Lublin.

2. Naj se skliče konferenca petih velesil: Italije, Nemčije, Anglije, Francije in Sovjetske Rusije. Na tej konferenci pa bi reševali tudi vprašanje Tunisa, Korsike in kolonij.

V angleških krogih zatrjujejo, da taki mirovni predlogi ne bodo rodili uspeha, ker Anglija meni, da bi sprejem takih predlogov pomenil, da so si postavili Angleži sami Hitlerja za diktatorja. Anglija in Francija bosta odločno branili svoja načela in ne bosta mirovali, dokler ne bo obnovljena Poljska in zrušen narodnosocialistični režim v Nemčiji.

Poljaki prisegajo zvestobo novemu predsedniku republike

Dosedanji predsednik Moscicki, ki je včeraj odstopil, je danes potoval čez Jugoslavijo v Francijo

Pariz, 1. oktobra. Predsednik poljske republike Moscicki je odstopil. Po poljski ustavi je sam po sebi postal njegov naslednik dosedanji predsednik senata Radislav Rackijevicz in je včeraj na poljskem poslanstvu v Parizu prisegel. Hratu je odstopila tudi dosedanja poljska vlada. Predsednik Rackijevicz je imenoval novo vlado, kateri predseduje vrhovni poveljnik poljske vojske v Franciji general Sikorski.

V poljski katoliški cerkvi v Parizu je bila danes genljiva svečanost. Poljaki, ki živijo v Parizu, so prisegli zvestobo novemu predsedniku poljske republike, da se bodo bojevali za Poljsko do kraja. Poleg predsednika republike Rackijevicza so svečanosti prisostvovali predsednik poljske vlade in poveljnik poljskih čet v Franciji general Sikorski, minister za zunanje zadeve Zaleski, finančni minister Koc, poljski veleposlanik Lukasičevicz in druge

ugledne osebnosti. Predsednika francoske vlade Daladiera je zastopal major Douars. Cerkev je bila okrašena s poljskimi zastavami in poljskim grbom. Predsedniku republike so bile prirejene burne manifestacije ob prihodu in odhodu. Po prisegi so prisotni Poljaki zapeli poljsko himno ter druge poljske nacionalne pesmi.

Belgrad, 1. oktobra. Bivši predsednik poljske republike Moscicki je danes potoval čez jugoslovansko ozemlje v Italijo in od tam v Francijo. Ob prihodu na jugoslovansko tla je pred kratko izjavil, v kateri pravi, da je pričrzan, da Anglija in Francija ne bosta sprejeli miru, katerega jima ponujajo, vse dokler poljska država z vsemi svojimi pravicami ne bo obnovljena. Izrazil je upanje, da bodo države južnovzhodne Evrope z Italijo ohranile svoj današnji položaj in da se ne bodo zapletle v mednarodne težave.

Sovjetsko turška pogajanja v Moskvi bodo nocoj zaključena

Ugibanja o podpisu nove pogodbe

Moskva, 1. oktobra. Predsednik sveta ljudskih komisarjev in komisar za zunanje zadeve Molotov je povabil turškega zunanjega ministra Saradzogla na nocoj ob 18 v Kremelj zaradi nadaljevanja sovjetsko-turških razgovorov. Sklepajo, da je Saradzoglu predlagal Sovjetom, da sovjetsko-turška zveza ne sme vsebovati določil, ki bi nasprotovala obveznostim Turčije do Anglije in Francije. Sovjetski medgovor bo še nocoj izročen Saradzoglu.

London, 1. oktobra. o. Londonski radio poroča, da bo turški zunanji minister Saradzoglu

odpotoval v Ankaru. Londonski krogi menijo, da bo sovjetsko-turška pogodba podpisana še pred odhodom turškega zunanjega ministra iz Moskve, ne pa kakor je bilo prvotno javljeno, da bo pogodba podpisana šele ob povratku ministra v Ankaru.

Ankara, 1. oktobra. Turška vlada sporoča, da se zunanji minister Saradzoglu na poti iz Moskve v domovino ne bo ustavil v Romuniji in ne bo imel nobenih posvetovanj z romunskimi državniki.

Varšava bo jutri vsa zasedena po nemški vojski

Nasprotujoče si številke o nemških izgubah na Poljskem

London, 1. oktobra. o. Londonski radio poroča, da bo Varšava z jutrajšnjim dnevom popolnoma zasedena. Danes se je udala posadka trdnjave Modlin. Poljske čete se še vedno branijo na nekaterih krajih, druge pa se umikajo. Kakor kaže, se Poljaki še ne mislijo popolnoma udati. Te poljske čete pa niso več v takšnem številu zbrane in tudi nižje utrjene, da bi mogle nuditi resnejši odpor.

Pariz, 1. oktobra. o. Nemško vrhovno poveljstvo zatrjuje, da so imeli Nemci v Poljski okoli 15.000 smrtnih žrtev. Francozi pa to presojajo popolnoma na

drug način. Oni računajo po žrtvah iz bivše vojne in sklepajo zaradi tega, da imajo Nemci najmanj 150.000 mrtvih in nad 100.000 nesposobnih za boj.

Berlin, 1. oktobra. Vrhovno poveljstvo nemške oborožene sile sporoča: Na vzhodnem bojišču poteka udaja Varšave in Modlina po določenem načrtu. Na zahodnem bojišču je bilo močnejše streljanje so-vražnega topništva v okolici Saarbrückna. Na ostalih delih bojišča ni bilo večjih bojev. Sestreljeni sta bili dve francoski in 10 angleških letal. Nad Severnim morjem sta bili zbiti dve angleški letali.

Hitler bo nadaljeval vojno z vsemi sredstvi,

če bosta Anglija in Francija odklonili njegove zahteve

Berlin, 1. okt. o. »United Press« doznava iz odločujočih krogov, da je Hitler odločen v primeru, ako se odbije njegov novi mirovni predlog, nadaljevati vojno z vsemi razpoložljivimi sredstvi. Kar se tiče mirovne konference, odnosno nadaljevanja vojne, poroča ta list: 1. da je Hitler sklical vojni svet, kateremu bodo prisostvovali vrhovni poveljniki vojske in predstavniki vlade, ki bo imel do totalne vojne proti zavezniškim državam vlogo, 2. da je povabil v Berlin italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana, da razpravlja z

njim o vprašanjih, ki se nanašajo na mirovno konferenco in na vojni svet med Nemčijo in Italijo kakor tudi na italijanske koristi na Balkanu, 3. da je sklical rajstah za prihodni teden, da s tega mesta sporoči nemškemu narodu namere vlade in pojasni nemško-sovjetsko mirovno ofenzivo, ki se tako v Londonu kakor v Parizu še vedno ne smatra za resno. Trdi se tudi, da hoče Hitler napasti Francijo in Veliko Britanijo, ki hočeita nadaljevati vojno kljub vsem prizadevanjem papeža Pija XII. in Mussolinija za konec vojske

se proti vladi in proti državi kot protisovražnici miru, ako je ta država jasno pokazala, da zares želi mir, dasi je v toliki meri okrepila svoj položaj. »Völkischer Beobachter« poudarja, da si je Nemčija po končani vojni s Poljsko zopet priborila vse svoje pravice ter da se sedaj skupno s Sovjetsko Rusijo trudi za mir, ki ga narodi žele. Sedaj morajo izreči svojo besedo vlade, ki so se doslej posluževale raznih izgovorov, da bi lahko začele pustolovščino, s katero spravljajo v nevarnost usodo lastnih narodov in držav dasi za to ni nobene stvarne potrebe.

Nemško-romunski gospodarski sporazumi

Bukarešta, 1. oktobra. Snoči so bile objavljene podrobnosti o novi ureditvi romunsko-nemške zunanje trgovine. Po novem trgovinskem sporazumu bo Nemčija uvažala v Romunijo več premoga in surovega železa, medtem ko bodo Romuni izvažali v Nemčijo v prejšnji množini nafto, kateri bodo dodali še 25 odstotkov za češkomoravski protektorat. Večina ostalih količin je prav tako nespremenjena. Kar se pa tiče romunskih dobav iz Nemčije, bodo uvažali predvsem instalacije za državna podjetja in gospodarske družbe.

Vesti 2. oktobra

Novi romunski poslanik v Moskvi Davidescu je danes dopotoval v Moskvo.

Sovjeti so ustavili vse pošiljke petroleja in nafte za Indijo, angleške kolonije ter Egipt. Morda je to prva posledica novega sporazuma z Nemčijo...

Vrhovni poveljnik švedske vojske je dal vsemu prebivalstvu navodilo, naj nikomur ne daje podakov o gibanju švedskih ladij, o odhajajočih parnikih iz švedskih pristanišč itd., češ, da se je zadnje čase zelo razvil vohunstvo, ki bo švedski samo škodilo.

Poveljstvo angleške mornarice je dalo vsem trgovskim ladjam opozorilo, naj se pripravijo na nove napade od nemških podmornic, ki odslej ne bodo nobene ladje nič opozorile, marveč jo brezobzirno potopile. Nemci so ta sklep sprejeli zaradi tega, ker so baje angleški parniki napadli nemške podmornice.

Angleško-holandska pogajanja o omilitvi blokade, ki povzroča Holandiji veliko škodo, se bodo začela jutri v Londonu.

Trgovska pogodba med nami in Holandijo je podaljšana za leto dni.

Italijanski poslanik v Moskvi je snoči priredil poljskemu poslaniku večerjo.

Turško vojaško odposlanstvo pod vodstvom generala Orbaja, je dopotovalo v London.

Romunska vlada je dovolila odpreti dve ruski žoji v Bukarešti, v kratkem pa bo začel izhajati tudi prvi list v ruščini.

Dan narodne pobožnosti so praznovali po vsej Angliji s slovesnimi molitvami za srečen izid vojne. Molitve sta se udeležila v Londonu tudi kralj in kraljica.

Anglija bo te dni vpoklicala pod orožje vse moške od 20. do 22. leta.

Predsednik francoske vlade Daladier je včeraj imel več posvetovanj z vrhovnim poveljnikom francoske vojske Gamelinom in poveljnikom francoskega letalstva Vuilleminom.

Nemške vojne ladje so na Severnem morju zaplenile štiri danske ladje, ki so vozile živež v domovino.

Nemški kancler Hitler je zapovedal, da morajo na čast udaji Varšave viseti po vsej Nemčiji zastave sedem dni.

Sv. oče Pij XII. je včeraj sprejel primasa Poljske kardinala Flonda in večje število Poljakov. V nagovoru je izrazil upanje, da bo tudi za Poljsko prišla doba vstajenja in novega življenja.

Anglija je avgusta kupila v Združenih državah 101, Francija pa 150 letal.

Nov nevtralnostni zakon je dobila Mehika. Zakon prepoveduje tujim podmornicam, da bi se mudile v mehiških vodah in se tam oskrbovale s kurivom.

Nemski in boljševiški listi pišejo o pomenu novega nemško-sovjetskega prijateljstva in pravijo, da pomeni to prijateljstvo temelj za trajen mir.

Angleški in francoski vojaški strokovnjaki menijo, da rdeča armada ne bi bila sposobna voditi dolgo vojno na tujem ozemlju, pač pa bi lahko varovala ruske meje. Zato nove pogodbe med Nemčijo in boljševiki Anglije in Francije ne plašijo.

Nemške vojaške oblasti poročajo, da so Nemci prvi mesec vojne sestrelili 37 francoskih in 27 angleških letal.

Predsednik italijanske vlade Mussolini je včeraj imel govor, v katerem je razpravljal na kratko samo o notranje političnih vprašanjih in novih nalogah fašistovske stranke.

Glasilo nemške narodno socialistične stranke »Völkischer Beobachter« dolži angleškega mornarskega ministra Churchilla da je on dal ameriškeemu častnikarju podatke, o tem, koliko denarja so naložili nemški voditelji pred vojno v tujini. List pravi, da so te trditve netočne.

Ameriški poslanski vojni odbor je imel važno sejo, na kateri je sklepal o povečanju ameriške oborožene sile.

Španija bo sredi oktobra začela redni promet z Južno Ameriko.

Nemški zunanji minister von Ribbentrop je v Moskvi med drugim obiskal tudi kmetijsko razstavo. Pravijo, da se ni sestel s turškim zunanjim ministrom Saradzoglom.

Egiptovska vlada je sklenila zmanjšati bombazne nasade za celo tretjino. Na tem prostoru bodo sejali pšenico ter koruzo. Egiptovska vlada je do tega sklepa prišla po skušnjah iz svetovne vojne, ko je ležalo v skladiščih ogromno bomb, medtem ko so žito z lahkoto prodajali

Romunskega in bolgarskega obiska v Moskvi ne bo

Bukarešta, 1. oktobra. Romunska vlada zanikuje vesti nekaterih evropskih radiopostaj, da naj bi romunski zunanji minister Galencu danes ali jutri odpotoval v Moskvo.

Sofija, 1. oktobra. Bolgarska vlada uradno izjavlja, da so neresnične vesti o tem, da bi predsednik vlade Kjosjevanov in trgovinski minister Bojov imela namen, obiskati Moskvo.

Nemško zastopstvo za trgovska pogajanja z Rusijo

London, 1. oktobra. o. Se ta teden bo odpotovalo nemško trgovinsko zastopstvo v Moskvo. Voditelj zastopstva bo Schnurer. Ta delegacija se bo posvetovala v Moskvi v trgovinskem ministrstvu s sovjetskimi gospodarstveniki glede dobave živeža in surovin za Nemčijo.

Poveljniki nemških vojnih sil pri Hitlerju

Berlin, 1. oktobra. Hitler je sprejel danes poldnevne glavne poveljnike čet, ki so se udeležile operacij: maršala Göringa kot glavnega poveljnika vojnega letalstva, admirala Rödera, poveljnika vojne mornarice, generala v. Brauhitscha kot poveljnika kopne vojske in generala Keitela, kot načelnika vrhovnega poveljništva obrambne sile. Razen tega je Hitler sprejel tudi generala v. Rundstāta, poveljnika južne armade, ter generala von Bocka, poveljnika severne armade, ter poveljnika 14. armade generala Blaskovitz, poveljnika 8. armade generala v. Klugea, poveljnika 3. armade generala v. Kitchelara ter načelnika glavnega generalnega štaba generala Hilderja. Dalje je Hitler sprejel poveljnike letalskih sil generale Milcha, Kesselringa, Lehra, poveljnika vojne mornarice admiral Albrehta in kontreadmirala Snwinga, načelnika štaba vojne mornarice. Vodja rajha je izrazil vsem tem generalom in admiralom zahvalo v svojem in v imenu nemškega naroda za izredne zasluge. Pooblastil jih je, da izrazijo vsem podrejenim četam priznanje za hrabrost in uspehe. Sprejem se je končal z odlikovanji, ki jih je Hitler izročil osebno.

Ameriško stališče glede nevtralnosti se počasi spreminja

Newyork, 1. okt. Ameriški senator Bridges iz New Hampshirea, kandidat za predsednika Združenih držav in doslej eden najonjavejšejših pristaev popolne nevtralnosti, je izrazil svoje mnenje snoči po radiu. To mnenje je ugodno smislu za Rooseveltovo pojmovanje nevtralnosti. Senator je med drugim dejal: Ne želimo videti, kako se širita nacizem in komunizem. Sklenili smo preprečiti razširitev teh sistemov na ameriško celino. Borili se bomo proti temu in to preprečili. Bridges je predlagal, naj člani kongresa ostanejo v Washingtonu ves čas evropskega spopada, da bi ob potrebi lahko izvedli spremembo zakona o nevtralnosti. Ameriške tovarne morajo delati za narodno obrambo. Amerika bo ohranila nevtralnost vse dotlej, dokler bo to mogoče. Državno obrambo pa bo uredila tako, da bo ob potrebi lahko takoj stopila takoj, da bo nasprotnik takoj čutil ameriško silo.

Italijanska radijska poročila o letalskih silah vojskujočih se držav pravijo, da angleško letalstvo nadkriljuje nemško letalstvo, kar se je pokazalo zlasti pri napadih Angležev na nemško vojno mornarico. Angleška letala so povsod dosegla svoj cilj. Iz dose-danjega poteka bojev je razvidno, da se bo vojna odločila v zraku in na morju.

Vojno ministrstvo bo odkupilo vso živino in vozove, ki jih vojska na vajah uporablja

Vojska bo odslej vnaprej odkupila vso živino in vozove, ki jih bo rabila pri bodočih vajah

Belgrad, 1. okt. Pred dnevi je kmetijski minister dr. Branko Čubrilo napovedal v svoji izjavi, da bo vojaštvo odslej vso potrebno živino in vozila za vojaške potrebe nabavljalo z odkupovanjem. Ministri svet je na predlog ministra za vojsko in mornarico izdal uredbu o odkupu živine in vozil za potrebe aktiviranih enot vojske in mornarice, s katero se predpisuje, da se prihodnje nabave potrebne živine in vozil za vojsko morajo izvršiti samo z odkupom. Ministrstvu za vojsko in mornarico je bil v te namene dan na razpolago kredit 300 milijonov din.

Uredba se glasi:

Čl. 1. Pooblašča se minister za vojsko in mornarico, da lahko za potrebe aktiviranih enot vojske in mornarice odkupi od posameznikov živino in vozila, ki se nahajajo na vajah pri teh enotah, potrebno število sposobne živine ter dobrih vozil po navodilih, ki jih bo predpisal minister za vojsko in mornarico.

Čl. 2. V kolikor bi se potrebe aktiviranih enot ne mogle kriti z odkupom po čl. 1. te uredbe, se pooblašča minister za vojsko in mornarico, da v

sporazumu s kmetijskim ministrom, v banovini Hrvatske pa v sporazumu z banom, izvrši odkup se potrebne števila sposobne živine in dobrih vozil od proizvajalcev.

Za izvršitev odkupa po tem členu uredbe bo minister za vojsko in mornarico v sporazumu s kmetijskim ministrom, v banovini Hrvatske pa v sporazumu z banom, predpisal poseben pravilnik.

Čl. 3. Za odkup živine in vozil po čl. 1. in 2. te uredbe se stavlja ministru vojske in mornarice na razpolago kredit v znesku 300 milijonov din.

Čl. 4. Kdaj in v koliko preneha potreba aktiviranih enot za odkup živine in dobrih vozil po čl. 1. in 2. te uredbe, se pooblašča minister za vojsko in mornarico, da v sporazumu s kmetijskim ministrom, v banovini Hrvatske pa v sporazumu z banom, predpiše pravilnik o nadaljnjem postopku glede te živine in vozil.

Čl. 5. Vse odredbe zakona in uredb, v kolikor so v nasprotju s to uredbo, prenehajo veljati tako, da se v prihodnje živina in vozila ne bodo več pozivala na vaje brez odkupa.

Čl. 6. Ta uredba stopi v veljavo z dnem, ko je objavljena v »Službenih novinah«.

O strokovni vzgoji naše mladine

Napačna načela pri sprejemanju dijakov v strokovne srednje šole

Ljubljana, 1. oktobra.

Pojav, ki daje mnogo misliti, smo doživeli letos v Sloveniji. To je namreč pomanjkanje strokovnih šol. Leto za leto so učeni vzgojenci v narodni gospodariji svarili mladino, naj ne silijo toliko v gimnazijo in na univerzo, temveč naj se raje prime strokovnih šol. Res je, da so bila pri nas nekoč leta, ko so morali zavodi, kakor Tehniška srednja šola, Državna dvorazredna trgovska šola, da celo Trgovska akademija, vabiti in prositi za učence ter so se pri tem ti radi sklicevali na to, da vsi absolventi teh šol kmalu dobe možnost zaslužka ali samostojne eksistence. Letos pa je pravi preobrat, ki je nastal morda prav zaradi tega, ker imajo absolventi strokovnih šol v resnici večje možnosti do eksistence, kakor pa recimo maturanti klasične ali realne gimnazije.

Naval prijavitelcev v strokovne šole je bil letos ogromen. Samo v Državno trgovsko dvorazredno šolo se je prijavilo nad dvesto kandidatov, samih absolventov maturantov meščanskih šol ali nižjih srednjih šol. Prav tako je bilo na Trgovski akademiji in Tehnični srednji šoli v Ljubljani v enakem odstotnem sorazmerju prijaviteljev mnogo več kandidatov in kandidatkin, kakor pa sta jih mogla ta dva zavoda sprejeti.

Pričela se je že, nekako konec junija, žalostna, pa hkrati smešna tekma med očetmi in sorodniki kandidatov. Kdorkoli je imel kakšno posredno ali neposredno zvezo z ravnateljem tega ali onega zavoda, kdorkoli je imel kakšnega prijatelja z vplivnimi zvezami, vsak je skušal sprostiti svojega varovanca v eno teh strokovnih šol.

Ravnatelji teh zavodov si spriču takega navala prošelj, priporočil, protekcije in vseh mogočih sredstev, niso mogli pomagati iz zadrege.

Uvedli so nekaj matematični sistem preračunavanja točk, po katerem so odločili, kateri dijak ali dijakinja ima prednost za sprejem v strokovno šolo.

Prav s tem sistemom pa je bila povzročena usodna napaka, ki se bo brido masčevala po nekaj letih nad vsem narodom. Načelo je namreč popolnoma zgrešeno, dasi je navidez objektivno. To načelo je tudi v popolnem nasprotju z načeli o poklicni izbiri.

Prednost pri sprejemu v strokovne šole so imeli namreč predvsem absolventi nižje klasične gimnazije z odličnim maturitetnim prirečevalom. Za njimi so prišli odličniki nižjih realnih gimnazij, za temi »prav dobri« klasične in realne gimnazije, pa tudi za te je že zmanjkalo prostora, za odličnjake in prav dobre iz meščanskih šol pa ni ostalo skoraj nič. Te trditve pa ne veljajo za drugo važno strokovno šolo, namreč za učiteljsko šolo. To pa je za sluga našega dobro organiziranega kmečkega stanu, ki je znal uveljaviti svoje zahteve, da morajo in morejo biti tudi kmečki sinovi, absolventi meščanskih šol, prav dobri učitelji. Če bi se trgovski, uradniški stan in stan prostih poklicev enako odločno organiziral in postavil prav iste zahteve kakor kmetijski stan, bi trgovske in tehnične ter druge strokovne šole pri sprejemu učencev postopale po drugačnem sistemu. Vedeti moramo namreč, da te šole vzdržujejo davkoplačevalci in to je konec koncev — sleherni državljani. Ne gre tukaj, da bi ustvarjali elito nadarjenec, temveč da omogočimo manj nadarjenim usposobljenost za življenje. V ta namen so strokovne šole tukaj!

Seveda ta gospodje ravnatelji strokovnih šol zadovoljni manjše roke. Pri ogromni izbiri kandidatov so mogli izbrati najboljšie, in bodo mogli pokazati tudi pozneje najlažše uspehe pouka.

Vendar pa moramo misliti na to, čemu narod vzdržuje tri klasične gimnazije v Sloveniji. Ali morda zato, da iz njih pridejo kandidati za bodoče tehnične delovce, knjigovodje, računsko strokovnjake, pisarje in uradnike druge kategorije? Vsa čast tem poklicem, vsako delo je vredno svojega kruha! Klasična gimnazija pa je namenjena drugim ciljem, katerih se naš narod instinktivno zaveda. Najboljši sinovi podeljajo in mest, ki kažejo res izredne talente, te odločijo stariši, župnik, učitelj, župan (in morda še krajevni dobrotniki, če je fant reven), da ga pošljejo študirat, in sicer v gimnazijo, seveda v klasično. Vsi ti činitelji računajo s tem, da bo fant nekoč postal član duhovnega plemstva našega naroda. Taka je bila izbira vedno v našem narodu in taka je ostala v glavnem še sedaj.

Nevarnost, da ne bomo imeli več visoko izobraženih narodnih voditeljev, državnikov, vzgojiteljev, pesnikov in pisateljev, umetnikov, dobrih gospodarstvenikov, prvovrstnih tehničnih strokovnjakov, je ravno v tem, ker so strokovne šole s svojim fabriciranjem odličnjakov nižje klasične gimnazije pričele odjemati cvet naše mladine višjim ciljem. Kdor dovrši nižjo klasično gimnazijo ali realno gimnazijo z odliko, ta mora študirati naprej, pa čeprav se mu na koncu obljublja služba slabo

plačanega profesorja, namesto mastne službe kakšnega industrijskega prokurista.

Vzrok, da so učenci klasične gimnazije, bodisi na poznejših strokovnih šolah ali na univerzi boljši od učencev realnih gimnazij ali realk, je prav v tem, ker naš narod pošilja najbolj nadarjene v klasične gimnazije.

Moda je tudi postala, da pošiljajo bolj premožne ljubljanske družine svoje otroke v klasično gimnazijo. S pomočjo plačanih instruktorjev in skrbne nege morejo ti otroci, če so količkaj nadarjeni, doseči odlične uspehe in imajo seveda potem tudi prednost pri sprejemu v strokovne šole. In zopet smo v nasprotju z načelom, da morajo biti strokovne šole dostopne zlasti otrokom nižjih socialnih slojev. Tudi vprašanje, ki ga redno sliši vsak oče ali mati, ko zapisuje svojega otroka v običajno ali strokovno šolo, koliko plačuje davka, vpliva na ljudi demoralizirajoče. V šolo naj bosta sprejeta fant ali dekle, ne da bi poprej ravnatelj ali katera koli šolska oblast vedela, koliko plačujejo starši davka. Šele potem naj določijo višino šolnine!

Zapostavljanje meščanske šole se mora nehati. Starši se skoraj ne upajo dati v meščanske šole svojih otrok, ker se boje, da bodo pri sprejemu v strokovne šole zapostavljeni. In vendar meščanska šola, zlasti s svojim poukom opisne geometrije, s pričetki pouka knjigovodstva, stenografije in strojepisa ter delotvornim poukom boljše pripravlja mladino k strokovni izobrazbi, kakor pa klasična gimnazija, ki je pač namenjena le vzgoji najvišjih izobraženec in prosvetljenec slovenskega naroda.

Ljubljana od sobote čez nedeljo

Ljubljana, 1. oktobra.

Noč od sobote na nedeljo je Ljubljana preživela kar se da živahno, predvsem v znamenju prvega v mesecu. Večina uradnikov in namestencev je že večer prejelo plače in kdo bi jim zameril, da so si v teh hudih časih poiskali oddiha po ljubljanskih zabaviščih. Državni uradniki so bili poleg tega še veseli, da jim niso odtrgali prvega obroka za plinske maske. Že zlepa niso bile ljubljanske ulice v poznih nočnih urah tako živahne kakor sinoči, toda kakšne posebne prešernosti in razigranosti pa med ljudmi ni bilo opaziti. Ljubljanske gostilne in kavarne so sinoči prav dobro zaslužile in ob policijski uri je bilo treba marsikje prav dolgo pregovarjati goste, da so jih spravili čez prag. Je že tako, da se kazalec na policijski uri ne meni za temperaturo razpoloženja po lokalih in navadno udari policijska ura ravno takrat, ko živahnost gostov doseže svoj višek. V splošnem pa je treba poudariti, da ni bilo skoro nikoder nobenih izgredov, čeprav so se prav čedno količine raznih opojnih pišč prelele iz sodov in steklenic v ljubljanske žlebove.

Kakor je bila noč od sobote na nedeljo živahna, je bila pa današnja nedelja pusta in dolgočasna vsaj na zunaj. Zjutraj je bilo še neka upanja, da se bo uroda ponovilo vreme prejšnje krasne nedelje, toda v dopoldanskih urah je bilo že videti, da danes z vremenom ne bo nič prida. Mraz je sicer popustil, zato pa smo dobili dež, ki je pričel okrog pol štiri popoldne najprej poblešno, potem pa vedno močnejše močiti Ljubljano. Prav do poznih večernih ur ni niti za hip prenehal. Morda imajo prav oni, ki so napovedali, da je današnja noč predstražila dolgotrajna jesenskega deževja. Kdor je šel zjutraj ven iz mesta, se je pač razočaral. Oni, ki so ostali, pa so se popoldne zatekli k vabljivi toploti ljubljanskih lokalov, katerih lastniki so se upravičeni zahvaljevali nebu za takšno vreme.

Sezona zborovanj in večjih prireditev je minila, le razne tombole se nam še napovedujejo, ki pa jih društva od nedelje do nedelje prelagajo, upajoč, da bodo zvišala število prodanih srečk. Edino naši vrli športniki se točno drže programa, ki so si ga zastavili. Naj bo še tako mraz in magari naj nebo siplje ošpice fizičlovke, pogumni športniki se tega prav nič ne ustrašijo.

Celo iz vojašnic krađejo kolesa

Podjetnost kolesarskih tatov narašča iz dneva v dan. Kriminalni oddelki ljubljanske policije dobiva vsak dan nove prijave o tatvinih koles na vseh koncih Ljubljane. V zadnjih dneh so bila v Ljubljani povprečno vsak dan ukradena tri do štiri kolesa, ki jih zmanjka navadno kar na cesti, kjer jih pustijo za nekaj trenutkov lastniki, ki imajo opravka po hišah. Ne pomagajo dosti, ako imaš na kolesu ključavnico. Iz večnega kolesarskega tatu predstavlja zaklenjena ključavnica na kolesu prav majhno oviro. — Najbolj drzen v zadnjih dneh je bil pač oni kolesarski tat, ki se je splazil v vojašnico 40. pešpolka na Poljanski cesti in ukradel iz vojašnice kleti 1000 din vredno kolo znamke »Presto«, lasti Maksa Rodeta.

V splošnem pa so imeli danes ves dan na ljubljanski policijski blažen mir in celo običajnih sobotnih pretepotov po predmestnih gostilnah ni bilo.

Univerza, visoka šola naše mladine

Kaj bodo predavali profesorji najvišjega slovenskega znanstvenega zavoda

Najvišji slovenski znanstveni zavod, univerza kralja Aleksandra I. v Ljubljani, je s 25. septembrom začela zimski semester študijskega leta 1939-40. Do 10. oktobra bo trajalo vpisovanje, potem pa bodo spet oživele predavalnice in seminarji. Ob pričetku vsakega semestra izda univerzitetna uprava v obliki brošure seznam predavanj, ki služi slušateljem za ravnanje pri vpisovanju. Da bi se tudi naša širša javnost nekoliko seznanila z znanstvenim delom, ki so mu torišče univerzitetne predavalnice in seminarji, bomo podali v naslednjem glavnem predavanju, ki jih bodo imeli profesorji v letošnjem zimskem semestru na posameznih fakultetah. Za danes si bomo ogledali predavanja na modroslovnih in pravni fakulteti.

Modroslovnih oddelkov

Predavanja, ki jih poslušajo slušatelji na modroslovnih fakultetah, so razdeljena na 22 predmetov, ki se sestavljajo v skupine po posebnem študijskem redu.

V oddelku filozofije je glavni predavatelj prof. dr. Veber Franc, ki bo v zimskem semestru predaval deskriptivni del dušeslovja in o lepotnih vprašanjih, v seminarju pa bo obdelaval izbrano dušeslovno berilo. Priv. docentinja dr. Alma Sodnikova pa bo govorila o angleških mislecih Berkeleyju in Humeu.

V oddelku pedagogike (vzgojeslovju) ima prof. dr. Ozvald Karel na sporedu svojih predavanj kulturnoslovnno pedagogiko, v praktično-pedagoškem seminarju pa bo obravnaval »delovno« in »živiljajočo« šolo. Priv. docent dr. Gogala Stanislav bo govoril o današnjem srednješolstvu, o didaktiki (način podajanja) srednješolskih predmetov, poleg tega pa bo imel vaje iz praktičnega vzgojeslovja v zvezi s hospitacijami na srednjih šolah.

V oddelku matematike predavata profesor dr. Plemelj Josip in dr. Zupančič Rihard, prvi o teoriji analitičnih funkcij, drugi pa o diferencialni geometriji.

V oddelku kemije predavajo prof. dr. Samac Maks, dr. Rebek Marij in dr. Klemen Rihard. Obširna so predavanja v zgodovinskem oddelku. Prof. dr. Radojčić Nikola bo predaval o zgodovini Srbov od 14. do 15. stoletja, dalje pregled zgodovine Hrvatov od 12. do 14. stoletja, v seminarju pa bo s slušatelji obdeloval vire za odnose med Hrvatmi in Madžarsko 1. 1102. — Prof. dr. Milko Kos bo v okvirju obče zgodovine srednjega veka govoril o selitvah in prvih držav-nih tvorbah germanskih in slovanskih narodov, dalje bo predaval o družbi in gospodarstvu pri Slovencih v poznem srednjem veku, predmet dela v seminarju pa bo Einhardovo »Življenje Karla Velikega«. — Prof. dr. Saria Balduin bo predaval o zgodovini rimske republike, docent dr. Zwitter Franc pa bo razpravljal o problemih evropske novejšje gospodarske zgodovine in o slovenski zgodovini od 1848 do 1868.

V zemljepisnem oddelku ima profesor dr. Melik Anton na sporedu zemljepis Jugoslavije in predavanja o obči klimatologiji (nauk o podnebnju), zemljepisne vaje, pa opravlja v zvezi z ekskurzijami. — Priv. docent dr. Bohinec Valter bo predaval o zemljepisu Egipta.

Priv. docent dr. Škerlj Božo bo v oddelku antropologije (nauk o razvoju človeštva) govoril o razvoju človečjakov v luči novejših najdb.

Opera je lepo začela sezono

Kulturni dogodek prve vrste za Ljubljano je bila sinočnja predstava Goldmarkove »Sabske kraljice«, s katero je ljubljanska opera začela novo sezono. Pred razprodano hišo je skrbno pripravljena predstava doživela popoln uspeh. Očitno je bilo, da so se vsi nastopajoči močno potrudili in zato občinstvo ni varčevalo z zaslužnim priznanjem. »Sabsko kraljico« je režiral Ciril Debevec, dirigiral Niko Štritar, v glavnih vlogah pa so nastopili Kogejeva, Heybalova, Gostič, Janko, Betetto, Dolničar, Sokova itd. Bilo je precej toplih aplavzov ob odprti sceni, nastopajoči pevci in pevke pa so prejeli lepo število vencev in sopkov. Predstava je doživela krasen uspeh in je ljubljanska opera z njo na dostopen način začela novo sezono. O predstavi bo podrobneje spregovoril še naš glasbeni referent.

Nezgodna kronika

V Mostah je tramvaj povozil delavca Jožeta Zadnika z Brezji. Zadnik je šel ob tramvajski progi in očitno ni slišal zvonjenja za njim prihajajočega tramvaja, ki ga je zadel z robom in ga podrl na tla. Zadnik se je pri padcu poškodoval po glavi in rokah.

Djak Franc Rigler iz Ljubljane, Rakovniška št. 6, je očitno precenjeval svoje plezalne sposobnosti. Pri Rakeku. Šla je po cesti mimo kamnoloma, v katerem so razstreljevali kamenje. Ravno ko je šla mimo, je eksplodiral dinamit, ki je pogljal v zrak točo kamenja. Precej debel drobec je padel Petjevi na glavo in jo precej nevarno poškodoval.

Z vročo kavo se je polil in dobil precej hude opekline posestnikov sin Rupert Alojzij iz Dragomerja.

Iz Borovca v čabrskem okraju so prepeljali v Ljubljano delavca Turka Petra, ki se je precej poškodoval pri delu na žagi.

V gostilni Oražen v Mostah so se v soboto ponoči začeli nekoliko prerivati fantje. Padlo je nekaj bunk in klofut, delavcu Košuti Rudolfu pa je nekdo zagnal v obraz kozarec, ki je zadetega precej močno obrazil po licih.

Miner Mencinger Maks iz Ljubljane, Vodnikovje 1, se je ponesrečil pri razstreljevanju, vendar njegove poškodbe niso nevarne.

Precej krvi je izgubila železničarjeva hčerka Vozel Marta iz Ljubljane, ki se je s steklom nevarno porezala po roki.

Politični pridolomec Jurica Demetrovič, ki je razočaran nad neuspehom svojih naporov, da se prepriča sporazum med Srbi in Hrvati, je sklenil pobrati svoja šila in kopita ter se preseliti iz Zagreba v Belgrad. Tako imenovana »savska« skupina zapuščenih pomagačev sleherne diktature je ostala brez svojega »oditelja in ideologa, katero vlogo je s svojimi »Jugoslovenskimi novinami« z ničevim uspehom vztrajno igral Jurica Demetrovič.

V oddelku zoologije (prirodopis živalstva) predava prof. dr. Hadži Jovan o specialni zoologiji, vodi mikroskopske vaje in uvaja slušatelje v znanstveno delo. — Razen njega predavajo v tem oddelku še prof. dr. Košir Alija, priv. docent dr. Kušcer Ljudevit in docent dr. Pehani Hubert, ki razpravljajo o primerjalni anatomiji vretenčarjev.

Prof. dr. Seliškar Albin govori v oddelku fiziologije o bci fiziologiji.

V botaničnem oddelku predava profesor dr. Horvatič Stefan o morfologiji in fiziologiji rastlin, ima s svojimi slušatelji mikroskopske vaje in jih uvaja v znanstveno botanično delo.

V oddelku mineralogije (nauk o rudninah) in petrografije (nauk o kameninah) bo priv. docentinja dr. Mantuani-Dolar Ljudmila predavala o kristalografiji in drugih pododdelkih svoje stroke.

Docent dr. Rakovec Ivan bo v oddelku geologije (nauk o sestavi zemlje) razpravljal o dinamični geologiji in imel tudi praktične vaje.

Skupina predavanj pod naslovom slovenska filologija (jezikoslovje) ima dva oddelka, in sicer jezikoslovni in književnozgodovinski oddelki. V prvem bo prof. dr. Nahtigal Rajko obravnaval starocerkvenoslovensko slovino, prof. dr. Ramovš Franc bo govoril o zgodovinski slovnici slovenskega jezika in o splošni fonetiki (glasoslovje), prof. dr. Stojičević Aleksander pa bo predaval o sintaksi (skladnja) srbohrvatskega književnega jezika na zgodovinski podlagi. — V književnozgodovinskem oddelku ima prof. dr. Kidrič Franc na sporedu predavanja o slovenski književnosti od l. 1829. dalje in seminarske vaje iz področja starejših slovanskih književnosti, prof. dr. Stojičević bo razpravljal o dubrovniško-dalmatinski književnosti, priv. doc. in lektor dr. Burjan Vaclav bo podajal pregled češke in slovaške književnosti v prehodni dobi Bachovega absolutizma, docent dr. Oevirk Anton bo imel predavanja pod naslovom »Kurz iz novejšje slovenske književnosti iz 1848«, v seminarju bo imel na sporedu formalno analizo slovenske lirike in vaje iz področja novejšje slovenske književnosti, lektor dr. Preobraženski Nikolaj pa bo podajal pregled novejšje ruske književnosti.

V oddelku romanske filologije bo prof. dr. Sturm Franc podajal uvod v starofrancosko književnost, francosko zgodovinsko slovino, uvod v italijansko historično slovino, lektor Lacroix Jean bo obdelaval tema Balzacov roman in 19. stoletje, lektor dr. Leber Stanislav pa bo govoril o italijanski književnosti na pragu med romantiko in verizmom ter o potih italijanščine v današnji Italiji.

V oddelku germanske filologije bosta predavala prof. dr. Kelemina Jakob in dr. Oštr Dragotin razna poglavja iz zgodovine in razvoja nemškega jezika, hon. predavatelj Lawrencec Aleksander Cameron pa bo razpravljal o angleški skladnji in angleški drami.

V oddelku klasične filologije ima prof. dr. Oštr na sporedu predavanja o historični slovnici grškega jezika, prof. dr. Bradač Franc o grški drami, hon. predavatelj dr. Grošelj Milan pa o historični sintaksi (skladnji) latinskih sklonov.

V oddelku primerjalnega jezikoslovja bo predaval prof. dr. Oštr o primerjalni slovnici sanskrt (prajezik), latinščine, grščine in germanščine.

V oddelku primerjalne književnosti bo obravnaval prof. dr. Kidrič evropske književnosti iz 19. prve romantične šole, docent dr. Oevirk pa evropski simbolizem.

Oddelki umetnostne zgodovine ima na sporedu predavanja prof. dr. Steleta, in sicer tema: umetnost gotske dobe, zapadnoevropsko slikarstvo.

Prof. dr. Saria Balduin bo v oddelku arheologije govoril o topografiji grških klasičnih mest.

Modroslovnih fakultet im apoleg teh oddelkov še razna druga predavanja, ki obsegajo predvsem učenje tujih jezikov, tako češčine (dr. Burian), angleščine (Copeland Fany), francoščine (Lacroix), italijanščine (dr. Leben) in ruščine (dr. Preobraženski).

Pravni oddelki

Študij na pravni fakulteti je razdeljen na tri skupine, katerih snov odgovarja snovi za tri državne izpite, ki so potrebni za diplomu. Po novi uredbi o študiju na pravnih fakultetah z dne 20. decembra 1938 pa bo študij razdeljen na osem skupin, kolikor bo tudi državnih izpitov. Zaenkrat je univ. uprava obdržala na pravni fakulteti še stari način razdelitve snovi, le za one slušatelje, ki se vpisujejo letos na novo, so določena predavanja kakor jih predpisuje nova uredba.

Prvi oddelki predavanj pravne fakultete obdelava snov pravne zgodovine. Profesor dr. Dolenc Metod bo predaval o Vinodolskem zakonu (ki je bil izdan v 12. stoletju v Vinodolu v primorski Hrvatski), prof. dr. Furlan Boris bo govoril o pravni enciklopediji, prof. dr. Korosec Viktor in hon. pred. dr. Kržišnik Ciril bosta obravnavala zgodovino, sistem in vire rimskega prava, docent dr. Kušej Gorazd predaval cerkveno pravo, prof. dr. Kušej Rado bo predaval cerkveno pravo, prof. dr. Janko Polec narodno pravno zgodovino, prof. dr. Spektorski Evgen pa bo s svojimi predavanji uvajal slušatelje v sociologijo in pravno sociologijo.

Drugi oddelki pravnega študija obravnavajo snov pravosodja. V njem so na sporedu predavanja priv. doc. dr. Bajiča Stojana o delovnem pravu, prof. dr. Dolenc Metod bo obravnaval glavne poteze sodnega kazenskega postopanja, profesorja dr. Krek Gregor in dr. Lapajne Stanko predavata naše zasebno pravo, prof. Maklevec Aleksander obdelava jugoslovansko kazensko pravo, priv. doc. dr. Munda Avgust mladinsko kazensko pravo, prof. dr. Plečnik Janez uvaja slušatelje v sodno medicino, prof. inž. Pehani Igo v rudarsko pravo, prof. dr. Sajovic Rudolf obdelava civilnopravni postopek, prof. dr. Škerlj Milan pa trgovsko, menično in čekovno pravo.

Tretji oddelki predavanj na pravni fakulteti je sestavljen iz pestre gospodarske in politične stroke. Hon. predavatelj dr. Andrejka Rudolf bo predaval o razlastitvenem pravu, profesor dr. Bilimović Aleksander bo obravnaval teorētini del narodnega gospodarstva, prof. dr. Furlan Boris narodno filozofijo, prof. dr. Jurkovič Josu upravno pravno vedo, docent dr. Kušej Gorazd ustavno pravo kraljevine Jugoslavije, docent dr. Murko Vladimir pa finančno vedo. Profesor dr. Ogris Albin ima na sporedu svojih predavanj gospodarsko politiko in statistiko, prof. dr. Leonid Pittamic teorijo o državi in obris angleškega ustavnega prava, hon. predavatelj dr. Steska Henrik bo razpravljal o občinskem pravu, prof. dr. Tomažič Ivan pa bo predaval o mednarodnem javnem pravu in imel vaje iz pravne zaštite narodnih manjšin.

Od tu in tam

Državni odbor, ki vodi volilne posle za volitve v senat, je bil sklican za danes dopoldne. Predsedoval mu bo predsednik senat dr. Anton Korošec. Državni odbor bo izvršil vse predpriprave za volitve in bo najprej določil, koliko senatorjev bo volila vsaka banovina. Zakon o volitvah senatorjev določa, da pride na vsakih 300.000 prebivalcev v vsaki banovini po 1 senator. Če pa ostane čez količnik še več koar 150.000 prebivalcev, pa voli vsaka banovina še enega senatorja. Do 28. oktobra morajo biti volilne liste predložene v odobritev okrožnemu sodišču v sedežu vsake banovine. Predsedniki volilne komisije morajo biti člani Državnega sveta ali pa Kasacijskega sodišča v Belgradu. Člani komisije pa so vsi predsedniki apelacijskega sodišča in upravnega sodišča na področju tiste banovine. Poleg tega so člani komisije še župani občine, v kateri so volitve. ter predsedniki okrožnih sodišč, ki se nahajajo v dotični banovini. Dravska banovina bo torej volila enega senatorja.

Moravska banovina bo najela pri Osrednjem uradu za zavarovanje delavcev 20 milijonov posojila. Iz tega namena se je mudil dva dni v Zagrebu ban moravske banovine Jančičev. Krasičević in se pogajal s komisijem Osrednjega urada Gašparcem o pogojih in eklenitvi tega posojila. Pogajanja so se končala ugodno. V kratkem bo prišel komisar Gašparac v Niš in bo na sodišču uredil vse potrebne formalnosti. Posojilo je že odobrila ministar za socialno politiko in narod. zdravje dr. Srdjan Budisavljevič, nakar bo denar takoj izplačan. Moravska banovina bo posojilo porabila za izvršitev več večjih javnih del.

Zagrebska policija je aretirala bivšega konfidenta in agenta zagrebske policije Zwergerja, ki se je zadnje čase nahajal v Krškem. Teža človeka s temno preteklostjo imajo na sumu, da je bil duša velikega števila nečloveških preganjanj hrvaških domoljubov. Zwergjer je večkrat zasliševal te ljudi in jih tudi pretepal. Poleg tega kaže vse na to, da je on skupaj z bivšim agentom Beloševičem sodeloval pri umoru znanega hrvaškega znanstvenika vseučiliškega profesorja dr. Šulaja, ki je bil ubit iz zasede, pa oblahti v času živkoviceve diktature morilcev seveda niso moglo najti. Sedaj išče policija še izginulega bivšega policijskega agenta Beloševiča.

Strašen zločin se je zgodil v vasi Kruševu pri Mostarju. 58 letni Martin Čorič je ubil dve svoji enaki in tri njune otroke. Martin je živel v stalnih prepirih s svojimi snahama. Svoj gnev je začel tolažiti z vinom. Kadar je bil pijan, je počel doma vse mogoče stvari. Popolnoma pijan je prišel domov tudi pred dvema dnevoma. Začel se je pripraviti s snahama in se zapodil za njima z nožem v roki. Ko sta ženski začeli vpiti, so se trije otroci atisnili okrog njiju in prosili Martina, naj jima ne stori nič hudega. Toda pijani Martin je zgrabil najprej eno in ji zadal več smrtnih vbodov. Tedaj je skočila nadenj druga snaha in mu zbilila iz roke nož. Mož pa je tedaj še bolj pobesnel, pobral ekeiro in z njo razsekal obe snahi. Nato se je spravil še nad otroke in vse tri razsekal na drobne koce. Strašen zločin skoro nima para nikjer, zlasti pa je naredil strah vti na ondoto prebivalstvo. Ljudje imajo namreč še vedno v spominu veliko žaloigro, ki se je zgodila v bližnji vasi Srečnice, kjer je lani med neko svatbo nastal ogenj in je v njem zgorelo 29 evatov.

Do stavke je prišlo v oseljski sladkorni tovarni. Delavci so zahtevali povečanje mezd, o čemer pa tovarna, kakor običajno, ni hotela ničesar slišati. Delavci so se nazadnje poslužili ukrajnega sredstva in stopili v stavko. Izbrali so si bili čas, ki je za tovarnarija najbolj kritičen. Potreba po sladkorju je namreč velika in morajo vse tovarne delati s polno paro, da ne bo pokrita samo domača letna potrošnja sladkorja, temveč da se bodo ustvarile še velike zaloge za potrebe v najbližjih slučajih. Tovarnar je moral odpovedati dovolz sladkorne pese. Da bi se dosegel čim prej sporazum, je inspekcija za delo začela takoj posredovati. Upati je, da se bo stavka kmalu končala, ker bo podjetnik hočeš nočeš odrajal delavcem tisto, kar jim gre.

Preskrba naše industrije s surovinami ne bo, kakor kaže, trpela nobenih ovir. Vse države, ki so nam doslej dobavljale surovine, so dale zagotovila, da bodo to delale še naprej. Zlasti so nam potrebni bombaž, volna, železo, stroji in podobni predmeti, katere smo dobivali tudi še sedaj v prvem mesecu vojne v Evropi. Odločilnega pomena za to trgovino je dejstvo, da na Sredozemskem morju ni vojne stanja in se more zato trgovina razvijati nemoteno. Posebno Nemčija in Italija sta dali zagotovila, da bosta trgovino z našo državo ne samo obdržali v dosedanjem obsegu, temveč jo bosta celo povečali, kar sta navezani na naš trg, kar se tiče kmetijskih in živinorejskih pridevkov. Prav tako je rešeno tudi drugo vprašanje, namreč vprašanje deviz, ki so po vojne za nakup surovin v tujih državah. Narodna banka razpela je tolikšnimi količinami deviz, da bo lahko dovedelvala trgovino s tujino vsaj v tistem obsegu, kakor jo je doslej.

Okrog 2500 vagonov svežih sliv je že izvozila naša država v tujino. Večinoma je šlo sadije v Nemčijo in Češkomoravski protektorat. Kaže pa, da bo Nemčija kupila še velike količine suhih in svežih sliv. Vsega do letos na razpolago okrog 4500 vagonov svežih in 3000 vagonov suhih sliv za izvoz. Zaradi vojnih zapletov se zdi, da bo težko kaj z izvozom sliv v Francijo, Anglijo in Holandijo.

15 gospodarstev je uničil ogenj v vasi Novi Perkovci pri Djakovu. Ogenj je izbruhnil v enem izmed skednjav, ki se je nahajal med vasi. Ker je vlek močan veter, so se iakre takoj razcelele na slamnate strehe bližnjih gospodarstev. Poslopji. Ljudje so hitro poklicali gasilce iz bližnjih večjih krajev, toda ko so ti prišli, je ogenj že uničil skoraj do tal petnajst gospodarstev. Poslopji in hiše. Ogenj, menijo, je zažgal stran vržena neuglasa cigareta. Škoda je ogromna, pa toliko bolj občutna, ker so bili kmetje deloma nič, deloma pa le za malenkostne vsote zavarovani.

Strogo kazni je prejel pred novosadskim sodiščem bivši generalni ravnatelj državne svilne tovarne v Novem Sadu Stevan Dinjaski. Mož je že pred 10 leti začel na svojo roko urejati nekatere večje denarne stvari državne tovarne in si šele kasneje pridobil odobritev za ta dela. Tako je gradil hiše in tovarniška poslopja brez predhodnega dovoljenja nadrejenih oblasti. To bi nazadnje ne bilo še nič takega, kar bi moralo Dinjaskega privedi pred sodišče. Hujše je bilo, da je mož pri teh poslih zaslužil lepe denarce. Pred sodiščem se je mož skupaj s pet uradniki zagovarjal, da je delal na lastno pest zategadelj, ker je hotel prihraniti državi veliko škodo. Sodišče pa ni bilo tega sramenja, temveč mu je prisodilo 19 mesecev strogega zapor, njegovim prijateljem uradnikom pa vsakemu po šest mesecev zapor.

»N' mav čez izaro«

Nova ureditev za življenjske potrebščine

S 25. septembrom so bile uvedene nove živilske nakaznice. Glasilo se posebej na kruh, meso, mast, mleko, marmelado in sladkor ter ostala hranila. Tedenska odmera se je pri mesu zmanjšala od 700 gramov na 500 gramov na osebo. To velja za normalne ljudi. Težaki, bolniki, otroci imajo izjemno stališče. Otroci do 6 let ne dobijo mesa, pač pa jim je mesto masti določenih 80 gramov surovega masla na teden. Otroci do 6 let dobivajo po 1/4 l mleka na dan, med 6. in 14. letom po 1/2 l dnevno, odrasli pa dobijo le posneto mleko. Prosta prodaja mleka je s 1. oktobrom prepovedana. Odslej bodo mleko smele prevzemati samo mlekarne. Surovega masla je določenih 80 gramov na teden za osebo, kruha pa 1900 gramov. Odmerna sladkorja se je znižala od 280 gramov na 250 gramov na teden in osebo. Glede drugih hranil določbe zaenkrat še niso končno veljavne.

Se nekaj odredb

Celovski policijski ravnatelj je odredil, da se dekleta letnikov 1920—1921 javijo k obvezni delovni službi. — Prepovedano je pripravljane kislega mleka, jogurta in sličnih mlečnih izdelkov. — Očvrjevalci smejo odslej od striže ovac ohraniti 5 kg neoprane ali 2 in pol kg oprane volne za lastno uporabo, ostalo pa oddajajo zbiralcem. — Sladkorčki, umetna strd in druge slaščice se do

Iz dneva v dan — vsak božji dan...

Ljubljana, 1. oktobra.

Ostra je jutranja megla ljubljanska. V ta neprijetni pajčolan so zavite ljubljanske ulice. Tudi če si se še tako skrbno umil, te zaspanost grabi in vsako gibčnost je treba z voljo vzdržati. In še taki obvezni posli na vse zgodaj. V neki odurni naglici se premikajo po vlažnem tlaku človeške postave. Cestna železnica te iz meglene daljave med ozkimi ulicami hreščavo podi na pločnik. Kratkovidno brli iz megle njeno svarilno oko. Pazi ulica — na njej gre življenje — po tračnicah kar naprej. Iz dneva v dan le naprej...

Čakam nekoga. Stojim. Manem si roke, ne zaradi prijetnega razpoloženja, tudi zaradi strupene megle ne toliko. Kar tako zaradi nestrpnosti. Pa stopim na drugo stran brega. Recimo, da je bilo tisto v posodi čaj, ali pa je barva bila čaju podobna. No, ogrelo mi je kosti in prijetnejše sem se počutil na gorkem in prijazni sobici, ob še prijaznejših obrazih: »Ali želite še kaj?« »Ne, hvala,« sem moral odgovoriti prijaznemu vprašanju.

»Sicer so zelo drobne, Vam rečem. Za štiri deset din in štiri jajca še zraven določite, mamca, pa sva prijatelji. Pa tudi droben so.« »Vzemite. So rejene in letošnje so. Dve — tri kovače in 15 kron! Saj vidite, da so ta grahaste!«

Drobna klepetava postavica je sedela pri mizi. Skrbno je ležala košara ob njej. Uboge kokoši, zaman stegujete vratove. Vaša radovednost je samo ponujanje! Zahvalite se Bogu, da so kumerni časi, mogoče pa le odnesete žive glave zopet iz mesta...

»Kupite, gospod, Vam ne bo žal.« »Eh, mati, zakaj pa žal,« se je oglasil neki gost od mize. »Žal mi je, da ne morem kupiti, vem, da niso drage. Vesel sem, da imam za cigarete, vendar preden umrem — naj bo tako ali tako — pečeno piščo si bom še privoščil. Drugi si jo lahko, zakaj bi si je jaz ne smel?«

»Zato, ker si je ne moreš,« — se je zasmehljivo oglasil sosed. »Si najbrž kar prekmalu začel s pohanimi piščami, tako se mi dozdeva.« »Kar molčite!« »Se že na tebi vidi, da si za otepanje krompirja rojen, mastnim žgancem bi se kar na vsa odprta usta šudil!«

»Odkod pa, mamca?« jo vpraša hripavo visok možakar. Tista posodica pred njim je kar neznahtna izgledala, čeravno je tisto v njej vsak dan človeka pokoncu držalo. »Z Dolenjskega. Iz Mokronoga! Vam, v mestu je kar lušno.« »Ali se vozite, saj bi bilo nemogoče peš tako daleč?« »Mal k nogam. Ne, s furmani se ne vozimo ženske. Pravijo, da smo sitne in klepetave in nadežne.« Verjamem, mamca, da je z ženskami križ.« Potegnila je krepko iz kozarčka, zategnila je ruto pod podbradkom in čeljusti je je nagajala pri tem. Mlela je žemljio. »Z možkimi je pa še še večji, da ne bo zamere. Tako se pehamo, odkar smo živi. Jaz sem že vsega navajena od mladih nog, pa če bi se mi kaj boljše godilo, ne bi verjela. Sem pa tudi lahko kar mirna zaradi tega. Vsak ima svoje skrbi, kdo je pa brez njih?«

»Letina ni bila slaba?« sem jo vprašal. »Veste, pa pravici rečeno: če je eno dobro, pa drugo ne gre. Ne rečem, ali kje so pa druga leta, ko ni skoraj nobena stvar »vrgla«. Če je Bog dal letino, bo pa vojnska zato zvela!« »Eh, mamca, ne bojte se. Ne bo hudega, ne! Na hudo smo pa vsi navajeni!« Pogledal sem suhega človeka — dober in posrečen — sem si mislil. »Meni ne boste govorili. Še kot otroku, se spominim, so mi govorili stari in pametni: Takrat kadar bodo železne ptice po »luftu« letale in se bodo železne kače po dolinah zvijale in bo samo ena suha krava »na taužente« vredna, takrat bo »slaba predla ljudem v tej solzni dolini.« »Eh, mati,« se je oglasil glas. »Pa saj so ljudje pametnejši, kot so bili svoje dni!«

»Poštenosti mi več na tem svetu! Svoje dni si lahko »gotolinar« na cesti pustil, nobena roka se ga ni dotiknila. Takrat smo peš hodili, ponajveč smo se pošteno preživljali in veselo smo »gor rastli«. Delali pa smo kot živina, pa tudi do požitka smo prišli ob zakotju pozimi.«

Poštenost! Električna, radio, »araplani« in vsa ta moderna ropotija. Pa mašine in še druge stvari, ki mi v glavo ne gredo. Ljudje v mestu so vsi vsak dan nedeljsko »spucani«, če so pa siti, sami najbolje vedo. Da »kofe« v vodo mečejo, so pravili in še druge grdobije.

»Bo že še kaj lepših ur na tem svetu,« se je vmešala neka ženska. Seveda tako ne more svet kar naprej! »Bo pa na onem,« je rekla drobna kmetica vzdignila košaro s kokošmi ter jebas z jajci in suhimi gobami. »Zaenkrat,« je rekla, »se moramo pa na žalost na tem svetu pehati in gnati. No, pa z bogom!« Pa je odšla in je še rekla... vsak božji dan!

Mariborsko gledališče

Ponedeljek, 2. oktobra: Zaprtlo.
Torek, 3. oktobra, ob 20: Četitski grofje. Premiera.

Prijava za gledališki abonma je še nekaj dni mogoča. Interesenti pa se naprošajo, da se prijavijo čimprej, ker v četrtek, 5. oktobra že prično predstave za abonente.

bijo odslej le v omejenih količinah, prodaja čokolade, kakao in kave pa je trenutno ustavljena.

Koroški drobž

V Kotmari vasi je umrl Jože Halekar, pd. Matic v Preblah. Pokojnik je bil daleč naokoli znan čebelar. Slovel je, da je v tej stroki pravi umetnik.

Prav tako so te dni Kotmirani spremlili na zadnji poti svojega rojaka Ivana Golzerja, ki je padel kot žrtev sedanje vojne. Pokojnik je služil pri nemškem topništvu na Slovaškem. Vojška oblast je dovolila prevoz v rojstno faro. Bil je sin-edinec, zato je to tem težji udarec za pokojnikovo mater. Na zadnji poti so ga spremljali vsi njegovi tovariši in oddelek vojakov mu je izkazal zadnjo vojaško čast. Pokojnik je bil dobrega značaja, vesel pevec in delaven član slovenskega kulturnega društva »Gorjanci« v Kotmari vasi. Kotmirški fantje so ga ljubili zaradi njegove vztrdnosti in prijetnega vedenja. Naj počiva mirno v domači zemlji, osamel materi pa toplo sožalje!

Na graški univerzi je bil promoviran za doktorja pravnih in državnih ved šentjakovski rojak Janko Gregori! Iskrene čestitke!

Pred posebnim sodiščem je bil obsojen neki delavec iz Št. Vida od Glini zaradi širjenja neresničnih vesti na 5 mesecev zapor.

V Baškem jezeru so našli utopljenega 77 letnega Jožeta Koglerja iz Bač. Njegovo truplo je bilo 20 dni v jezeru.

Mariborski drobž

Zena naglo sledila mošu v smrt. V Koroševu ulici 28 je umrla vdova za podpolkovniku Julijana Jankovič. Mož ji je umrl pred štirimi dnevi, sedaj pa mu je naglo sledila žena. — V Wildenrajnerjevi ulici 13 pa je umrla v starosti 60 let vdova za podpolkovniku Romana Avanzini. Naj v miru počiva, sorodnikom naše sožalje!

Iz orožniške službe. Komandir mariborske orožniške čete kapitan I. razr. Davorin Mavrič, ki je bil prvotno premeščen kot nastavnik na orožniško šolo v Ljubljani, je sedaj z novim ukazom imenovan za adjutanta žandarmerijske brigade banovine Hrvatske v Zagrebu. — Dosedanji vodnik 1. žand. voda v Mariboru poročnik Božidar Simitič je premeščen za vodnika v Belgrad. Gospodoma želimo na novih mestih obilo uspeha!

Teleta ukradli in zaklali. Tereziji Špaler v Tolstem vrhu je bilo ponoči iz hleva ukradeno dva meseca staro tele. Orožniki so izsledili tatu v osebi 32 letnega delavca Adolfa Krumpačnika iz Tolstega vrha, ki je priznal, da je na prigovarjanje posestnika Stefana Pisara tele ukradel ter ga nato odpeljal k Pisarju, ki je tele zaklal. Meso so med tem že pojedli. Pisar je izjavil, da se mu je zahotelo teletjega mesa, ni pa imel toliko denarja, da bi si ga kupil. Orožniki so oba izročili sodišču.

Iz cirkuša pobegnili. Lastniku cirkuša Karlu Wertheimu, ki stanuje v Pregljevli ulici, sta pobegnili 18 letna Marija Eramida, doma iz Smartnega ob Paki, in 15 letna Ivanka Gracej. Obe sta pobegnili v Smartno ob Paki. Pobeg je Wertheim javil mariborski policiji.

Goljuf na delu. K služkinji Pavli Požar na Ruški cesti 27 je prišla neka ženska in ji pripovedovala, da prihaja od njene matere iz Zg. Pristave pri Ptuj in da rabi nekaj denarja za zdravnika, h kateremu bo šla njena mati, ki se je bila ponesrečila. Požarjeva ji je res izročila 100 din. Še isti dan pa je ugotovila, da je njena mati zdrava in da ni nikogar poslala po kak denar. — Soprog žel. uradnika Nino Kislih v Mariborovi ulici pa je ogoljufal nek možki za 50 din. Mož se je izdajal za zastopnika trdke Singer in da je pooblaščen popravljati šivalne stroje. Pri trdki Singer pa je kmalu nato izvedela, da je nasledla goljufa.

Mnoge tatvine so se dogodile v Mariboru v teku večerajšnjega dne. Prof. A. Založnik je tat odnesel iz stanovanja razno moško in žensko obleko v vrednosti 1100 din, uradniku Feliks Skorpiku v Vilsonovi ulici 8 je zmanjkalo zlat prstan, ženska zapesna ura in razni drugi predmeti v skupni vrednosti 1040 din. Zeni železničarja Fr. Terčkov iz Breznega je na Vodukovem trgu nekoliko ukradel ročno torbico z raznimi listinami. Vrtinarju Maksu Kuharju je pred starinarino Pukl v Vetrinjski ulici tat ukradel paket, v katerem je bil zimski plašč, vreden 300 din. Policiji je bilo prijavljenih še več drugih tatvin, med njimi tudi tatvine koles.

Med ameriskimi Slovenci

V Clevelandu je v mestni bolnišnici umrl Rudolf Koletič v starosti 52 let. Stanoval je na Addison Rd. in zapušča sina ter eno hčer. Pokojnik je bil doma v Krakovem v Ljubljani.

V Clevelandu O. je po dolgi bolezni preminul rojak Joseph Skufca, po domače Malnarjev, doma iz vasi Lopata v Hinjski fari. Dočakal je lepo starost 82 let. V Ameriko je prišel že pred 50 leti. Tam zapušča tri sinove in tri hčere ter več vnukov.

V Chicagu, Ill. je umrla rojakinja Mrs. Mary Strubel, rojena Stajdohar. Rojena je bila v vasi Podgrad, fara Stari trg ob Kolpi na Dolenjskem. Zapušča tri sinove in tri hčere.

V Chicagu, Ill. je bilo neke noči kmalu po polnoči vlomljeno pri našem rojaku Mr. A. Baksetu, ki ima trgovino s čevlji za moške in ženske. Tat je izbil izločeno šipo in pobral dva para čevljev, nakar je zbežal. Pa se je malo časa veselil ukradenega blaga, kajti policija ga je hitro prišla.

V Greensburgu, Pa. je podlegla operaciji rojakinja Mrs. Paulina Koveles, rojena Sever. Rojena je bila v Ameriki in zapušča moža in šest malih otrok.

V Imperialu, Pa. je umrl komaj 25 letni rojak John Eržen. Zapušča še živeče starše, tri brate, dve sestri in več sorodnikov.

V La Salle, Ill. je podlegla srčni hibi rojakinja Frances Zaverl, rojena Kerstel, v starosti 58 let. Doma je bila iz Dola pri Celju in je prišla v Ameriko z možem pred 36 leti. Zapušča moža, štiri hčere in enega sina.

V Little Falls, N. Y. je bil pri delu v tovarni ubit rojak Jakob Petkovšek. Na nepojasnjen način je eksplodiral stroj in nestrečno je bil na mestu mrtev. Pokojnik, ki je bil star 56 let, je bil doma v Rovtnah nad Logatcem, na Notranjskem in zapušča ženo ter dva sinova in dve hčeri.

V La Plati je umrl po kratki bolezni Andrej Lipičar v starosti 40 let. Doma je bil iz Kala pri Kanalu v zasadenem ozemlju. Pokojnik je živel 15 let v Argentini in je bil zaposlen kot bolniški strežnik na polikliniki v La Plati. Zapušča ženo in dva otroke.

Obvestila

Cebelarско društvo v Ljubljani obvešča čebelarje, da sme zopet deliti trošarine oproščen sladkor. Na razpolago je v društveni čebelnari.

Ruski tečaj za Slovence. Po primeru prejšnjih let priredi tudi letos Ruska Matica ruski tečaj za Slovence. Ta tečaj se deli v tri skupine: I. za začetnike, II. in III. za naprednejše. Za II. skupino so predvidene vaje iz ruske klasične literature Puškinove dobe, za III. skupino pa za literaturo dobe po Puškinu. Ukovina znaša 20 din mesečno in enkratna vpisnina 10 din. Podrobnejše pojasnila in vpisovanje vsak torek, četrtek in petek od 7 do 9 ure zvečer Državna dvorazredna trgovska šola, Simon Gregorčičeva ulica.

Stalni obiskovalci — abonenti našega Narodnega gledališča so se tudi v letošnji sezoni oglasili v jako lepem številu, tako da so razpisani abonmani: Premierski, red Sreda, red Četrtek, red A trenutno zaključeni in polno zasedeni. Zato je uprava otvorila še red B, za katerega se sprejemajo prihlasi po običajnih pogojih in blagajni dramskega gledališča dnevno od 9 do 12. in od 15 do 17 ure. Gledališča uprava vabi vse interese, da se v velikem številu prijavijo tudi za ta abonma. Red B je 10% cenejši kakor so Premierski abonma in stalna abonmana Sreda in Četrtek. Predstave so tudi za red B popolnoma iste kakor za ostale abonmaje. Abonenti bodo dobili 20 dramskih ter 18 opernih predstav.

I. Še k maksimiranju lokalnih telefonskih pogovorov. Od Združenja gostinskih podjetij v Ljubljani smo prejeli opozorilo, naj se odslej dalje kavarniški, hotelski, restavracijski in sploh gostinski gostje poslužujejo samo javnih telefonskih govornic, katerih je dovolj na razpolago. S pavsalom je določeno tako nizko minim. število pogovorov, da ne zadostujejo niti za lastne obratne potrebe. Iz tega razloga je nemogoče dopustiti gostom in drugim interesentom odslej dalje brezplačno uporabo telefona v gostinskih obratih. Pripominja se, da velja vsak začetni pogovor po sedaj razglašeni tarifi 50 par. Ker prekorači Ljubljana število 2000 telefonskih naročnikov, spada v najvišji tarifni razred, v katerem se plačuje po 3000 dinarjev letnega pavšala, t. j. točno za 500 pogovorov mesečno po 50 par.

Osrednje društvo rejcev malih živali za Slovenijo s sedežem v Ljubljani je pričelo izdajati svoje mesečno glasilo z imenom »Mali gospodar«. »Mali gospodar« je strokovni list za vse rejce malih živali in najzanesljivejši svetovalec vseh vprašanj, ki se tičejo rejce malih živali. Iz njega bodo bralci perutinarji, golobarji in rejci kunccev preproste nauke, a tudi rejci koz, ovac in prašičev bodo našli v listu marsikaj zanimivega in koristnega. S priobčevanjem člankov v rubriki: vrt, polje, travnik, bomo skušali zajeti vse življenje in delovanje rejevalskih slojev, t. j. malih posestnikov, obrtnikov in delavcev. V njem bo našel vsakdo, kar ga posebno zanima in mu koristi. — V stalnem živnozdravniškem kotičku bodo na poljuden način opisane razne bolezni malih živali in tudi, kako jih zdravimo, seveda, v kolikor ni nujno potrebna živnozdravniška pomoč. List stane letno za člane rejskih organizacij 25 din, za nečlane pa 32 din. Naroča se v upravi lista »Mali gospodar«, Ljubljana, Gajeva ul. 9-1. — Ker je Slovenija agrarno pasivna država, je za nas reja malih živali življenjskega pomena. Edino s to panogo gospodarstva nudimo možnost najširšim slojem naroda, da sodelujejo pri proizvodnji ljudske prehrane, se čemer se poveča vrednost celokupnega našega narodnega gospodarstva, ker se koristno uporabijo doma za prehrano živali vsi odpadki v gospodinjstvu. Veliko vrednost materialnih in narodnih koristi reje malih živali je spoznala tudi kr. banska uprava, ki je začela rejski pokret materialno in moralno podpirati. Zato je pomagala resnim in aglinim rejcem do ustanovitve »Osrednjega društva rejcev malih živali«. Edino na ta način je bilo mogoče priti do enotne organizacije in združitve vseh rejcev v skupno društvo. Da je imela pri tem delu kr. banska uprava tudi uspeh, je priča I. ban. razstava malih živali na jesenskem ljubljanskem velesejmu, ki je zelo dobro uspela. — Vsebinska lista: Seznan razstave. Naš program. Misli. Tudi mladina mora sodelovati. Reja srednjih in malih domačih živali z narodno-gospodarskega stališča. Par načelnih misli o našem perutinarstvu. Gospodarske koristi perutnine: kokoši, rac, gosi in puranov. Kokoši se golijo. Higiena v perutinarstvu. Ali se splača rediti domače kunce? Golob. Zatrinjo golobe! Kaj pa kozjereja! Redilnost in uporaba pesnega lista za krmo. Veterinarski kotiček »Malega gospodarja«. Angorska volna.

Ljubljansko gledališče

Drama — Začetek ob 8 zvečer.

Ponedeljek, 2. oktobra: Zaprtlo.
Torek, 3. oktobra: »Številka 72«. Premiera. Premierski abonma.

Sreda, 4. oktobra: »Hudičev učencec«. Red »A«. Četrtek, 5. oktobra: »Številka 72«. Izven.
Petek, 6. oktobra: »Kozarec vode«. Premiera. Premierski abonma.

Opera — Začetek ob 8 zvečer:

Ponedeljek, 2. oktobra: Zaprtlo.
Torek, 3. oktobra: »Manon«. — Gostovanje Zlate Gjurgjenac, Izven.
Sreda, 4. oktobra: »Boris Godunov«. Red Sreda.

Program radio Ljubljana

Ponedeljek, 2. oktobra: 12 Uvertura (ploščo) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.30 Opoldanski koncert Radijskega orkestra — 14 Napovedi — 18 Zdravstvena ura: Mladinsko zdravstvo in higiena (g. dr. Anton Breclj) — 18.30 Glasbeno: Stenka Razin, simf. pesnitve (ploščo) — 18.40 Matija Majar Ziljski, ob 18.40 letni rojstni (g. dr. Ivan Grafenauer) — 19 Napovedi — 19.30 Glasbeno: Zanimivosti — 19.40 Nac. ura — 20 Vseudi godi, vml. polje g. Mirko Premelj ob 20.15 Komorna glasba (ploščo) — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Vseudi zvoki (Radijski orkester).

Torek, 3. oktobra: 11 Solska ura: Tončkove sanje, igra iz živalskega življenja v 3 slikah. Napisal Mitja Ribičič, izvajajo brezposelni učiteljski abiturienti — 12 Havajske kitaje in wurliške orgle (ploščo) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.30 Opoldanski koncert Radijskega orkestra — 14 Napovedi — 18 Rečni in vseh zvoki (ploščo) — 18.40 O notranjem človeku: Mi ali — Bog vse (g. Fr. Gregorčič) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Deset minut zabave — 19.40 Nac. ura — 20 Solistični koncert: Violončelo, g. prof. Odena Sedlbauer, pri klavirju g. prof. M. Lipovšek — 20.45 Vseudi glasbeni (ploščo) — 21.15 Čitralni dueti (g. Emil Mezgele in g. Slavka Peklar) — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Opera glasba (ploščo).

Drugi programi

Ponedeljek, 2. oktobra, Zagreb: 20 Klavir — 20.30 Albinijske skladbe — 21.30 Laha gl. — Bratislava: 19.35 Igra — 20.40 Simf. konc. — 21.30 Weberjeve skladbe — 22.15 Simf. konc. — 22.30 Weberjeve skladbe — 23.00 Simf. konc. — 23.30 Simf. konc. — 23.45 Jazz — Beramünster: 19.45 Brahmsove skladbe — 20.15 Izseljenka oddaja — 22.15 Brahmsove skladbe — Budimpešta: 20.10 Operni ork. — 22 Cig. ork. — Bukarešta: 19.10 Nar. pesni. — 20.05 Kom. konc. — 20.40 Operne arije — 21.35 Plesna gl. — 21.40 Zbor — 22.15 Zbor — 22.30 Laha gl. — 22.45 Simf. konc. (Schubert) — 22.15 Kabaret — Trst-Milano: 17.15 Plesna gl. — 21 Pihala — 22.15 Grška pianina gl. — Rim-Roma: 21.45 Pesni. in plesi — Torina: 19.30 Operna gl. — 20.30 Operna gl. — Oslo: 19.30 Zbor. konc. — 21.30 Planino — 22.15 Dunajske pesmi — Solingen: 20 Pisan spored — 20.30 Ork. konc. — 21 Izseljenka oddaja — Stockholm: 20 Zbor — 20.30 Laha gl. — 21.35 Simf. koncert.

Desete balkanske igre v Atenah

Jugoslovansko zastopstvo se prvi dan tekmovanja ni postavilo

Atene, 1. oktobra.

Atletske reprezentance Jugoslavije, Rumunije in Turčije so prišle v Atene, da bi sodelovale na Balkanskih igrah, ki so se danes pričele na velikem atenskem stadionu. Atletske reprezentance balkanskih držav so položile večerjence na spomenik neznanega junaka. Danes dopoldne jih je sprejel v avdijenci grški prestolonaslednik Pavel. V torek se prične X. kongres balkanskih atletskih zvez. Ob priliki balkanskih iger grški listi opisujejo razmere, v katerih se vrše letošnje balkanske igre, ter podčrtavajo, da balkanske igre dokazujejo bratstvo, ki vlada na Balkanu. Prestolnica Atene je v evanem razpoloženju. Glavne ulice so okrašene z zastavami balkanskih držav, ki sodelujejo na letošnjih igrah. Danes popoldne so bile odprte X. balkanske igre. Pri tej priliki je bila tudi proslava desetletnega jubileja teh tekem ter so bile igre otvorile zelo svečano. Ceremonijarij je sliči olimpijskemu ter je trajal več kot pol ure. Pred grškim kraljem Jurijem II., ki je prisostvoval otvoritvi v spremstvu kraljice in prestolonaslednika Pavla, so defilirale reprezentance Grčije, Jugoslavije, Rumunije in Turčije. Bolgarija letos ni bila zastopana. Naše vodstvo je računalo na dober plament zaradi dobrih povprečnih rezultatov in zaradi odlične povprečnosti naših atletov. Razen grškega kralja in kraljeve družine so prisostvovali današnji otvoritvi tudi predsednik vlade Metaxas z vsemi ministri in diplomatskim zborom, med njimi tudi opolnomočeni ministri v Atenah Vukičević z vsem osebjem poslanstva. Na velikem stadionu je bilo nad 50.000 gledalcev, ki so napolnili igrišče do zadnjega kotička. Jugoslovansko mo-

štvo se je danes zelo slabo odrezalo in doseglo samo eno prvo mesto, in sicer Kovačević v metu kroglice. Pričakovani uspehi na 100 m, 800 m in štafete 4 krat 400 m so na žalost izostali. Igre se bodo nadaljevale v torek ter pričakujemo od naših tekmovalcev boljših uspehov.

Rezultati današnjih tekem so sledeči:
Tek na 100 m: 1. Mesbafer (Turčija) 11,5, 2. Kling (Jugoslavija) 11,5, 3. Stevanic (Jugoslavija) 11,5. Razultati so slabi zaradi močnega vetra v prsa.

Skok v višino: 1. Letaxa (Grčija), 2. Fulad (Turčija), 3. Pompadi (Grčija), vsi 180 cm. Isti rezultat je dosegel tudi jugoslovjan Lazarevič, vendar je zaradi številnejših popravkov dosegel le peto mesto ter se ni plasiral.

Tek na 800 m: 1. Stratakos (Grčija) 2:04, 2. Glenis (Grčija) 2:04,6, 3. Goršek (Jugoslavija) 2:04,6. Do 200 m pred ciljem je vodil Goršek, nato pa je nenadoma popustil. Rezultat predstavlja zelo težak poraz za našega rekorderja, posebno zaradi tega, ker sta tudi časa za prvo in drugo mesto zelo slaba.

Met kroglice: 1. Kovačević (Jugoslavija) 14,66 (nov balkanski rekord!), 2. Šuleri (Rumunija) 14,44, 3. Stefanix (Grčija) 14,29.

Tek na 10.000 m: 1. Ragozoz (Grčija) 32:53,8, 2. Cristea (Rumunija) 33,39, 3. Kiriakidis (Grčija) 33,58.

Štafeta 4x400 m: 1. Grčija 3:31,8, 2. Turčija 3:32,3, 3. Jugoslavija 3:33,1.

Po prvem dnevu vodi Grčija s 25 točkami. Slede Turčija s 14 točkami, Jugoslavija s 13 točkami in Rumunija z 8 točkami.

Prvenstvo v slovensko-hrvatski ligi

Ljubljana je dobila proti Bački 5:3 (3:1)

Ob 16 so se na igrišču Ljubljane predstavili najprej gostje iz Subotice, ki so nastopili v teple postavi: Barna - Hampelič, Dujković - Horvacki, Sarčević, Kopunović - Demeter, Evetović, Sabanov, Vidaković, Cvijanov.

Nato so pa prišli na igrišče domačini v postavi: Kroupa - Cigler, Jerman - Vodicek, Serce, Boncelj - Presinger, Pupo, Grintal, Lah, Smole. V голу in na levem krilu sta bila torej moža, ki se nista igrala v prvem moštvo Ljubljane. Oba sta še juniorja.

Po rokovalju obeh kapitanov med seboj in s sodnikom g. Makoratiem se je začela igra. Začetni udarci imajo gostje, toda domačini takoj prevzamejo iniciativo. Že v 1. minuti ima Lah priliko. Nato pošlje nekajkrat v ogenj novo levo krilo Smoleta. Smole kaže, da zna prav levo centrirati in ustvari s svojimi lepimi predloži pred golom Bačke nekaj prav nevarnih položajev. Gostje iz Subotice prepuščajo iniciativo domačini. Znamenja na igrišču kažejo, da Bačka ni moštvo, ki bo v stanu v Ljubljani zmagati. Domačini prevzamejo vse bolj igro na svoje noge in ves čas nevarno oblegajo gol Bačke. V 12. minuti zabije prvi gol Grintal na lep predložek, ki ga je dobil z levega krila od Smoleta: 1:0.

Toda Ljubljana ne preneha napada in igra teče vsa čas na polovici gostov. V 15. in 16. minuti ima Grintal dve lepi priliki, ki pa ostaneta neizkoriščeni. Sijajno se izkaze golman Bačke, ki prav odlično brani. V 28. minuti dobi spet Grintal lepo žogo z leve strani. Golman skuša prestrašiti, toda Grintal s tako prisotnostjo in hladnokrvnostjo požene žogo v mrežo, da se je vse smejalo. Rezultat 2:0. Malo kasneje pa strelja Grintal iz idealnega položaja golmanu naravnost v roke. V protinapadu kmalu ponovi isto napako desno krilo gostov Demeter. V 35. minuti pa se prvič zatrese domača mreža. Obramba je bila premalo pazljiva in Demeteru je v 35. minuti uspelo znižati na 2:1. Minuto kasneje strelja Boncelj prosti strel, ki ga prestreže Pupo in lepo pošlje na gol. Kolikor je še manjkalo do črte, popravi Grintal, ki postavi na 3:1. Kljub temu, da ima Ljubljana ves čas iniciativo, se rezultat do polčasa ne menja.

Tudi v drugem polčasu začne Ljubljana takoj silovito napadati. Lah zamudi že v prvi in drugi minuti dve zrelji priliki, enkrat zgreši celo krasen gol. Igralci se na igrišču vedno težje kretajo, ker je dež že dodobra namočil igrišče. Bačka skuša s svojimi dobrimi krili na desni in levi strani priti pred gol Ljubljane. Tako je uprizorilo levo krilo Cvijanovo prav nevarno situacijo pri Ljubljancih. Zoga gre k sreči v aut. Končno se v 17. minuti vendar posreči Presingerju. Grintal ostro strelja na Lahov predložek, toda v prečko. Presinger je na mestu in popravi na 4:1. V 20. minuti lepo reši mladi Kroupa. V 25. minuti pa popravi srednji napadalec gostov Sabanov na 4:2. Kroupa je držal žogo že v rokah, toda ker je bila spolzka in ker je bil strel zelo oster, se mu je izmuznila v gol. Zelo lepo priliko ima v 30. minuti Pupo; toda preveč trmast je, da bi oddal Grintalu, ki je bil sam. V 35. minuti strelja Lah s kakih 30 m silovito; golman brani, toda oster strel se mu izmuzne in Pupo dovrši ter postavi na 5:2. Ljubljana napada še naprej in v zraku je še šesti gol. Toda levo krilo gostov Cvijanov pripravi gledalcem malo razočaranje in to tik pred koncem. Cvijanov je lepo ušel in si ob levem drogu postavil končni rezultat 5:3.

Sodnik Makorati je svoje delo danes opravil popolnoma v redu.

Ljubljana je imela danes nešteto prilik, da popravi svojo goaldiferenco na prvenstveni tabeli. Toda golov ni bilo, kljub temu da je imela i prvi i drugi polčas veliko premoč nad gosti. Zlepa ne bo več tako lepih prilik za gole kot so bile danes. Moštvo Ljubljane je danes nastopilo z dvema juniorjema: na голу in na levem krilu. Kroupa na голу ni mogel veliko pokazati; toda nekajkrat je dobro interveniral. Drugi gol bi rutiniranejši golman najbrž držal. V obrambi se je danes odlično izkazal Cegler, ki je dal tako dobro partijo kot že dolgo ne. Dovolj zanesljiv je bil v obrambi tudi Jerman, čeprav še daleč ne dosega svojega desnega tovariša.

Krilska vrsta je bila danes stember moštva; levi in desni krilec sta bila prav dobra, Serce

pa naravnost odličen. Vsi trije so napadu stalno dajali lepe žoge. V napadu je bil Lah najprilnejši in najboljši. Mnogo se je trudil in skušal graditi igro, kar pa je bilo sprito težkega, blatnega in spolzkega terena zelo težko. Junior Smole je bil na levem krilu kar dober, čeprav se vidi, da spada bolj na desno krilo. Manjka mu pa potrebna rutina za ostrejšje prvenstvene tekme in pa malo prepočasen je bil. Zelo pa so ugajali njegovi lepi centri z levega krila. V Smoletu bomo dobili prav dobro krilo. Grintal je bil borben, vendar smo ga videli igrati že boljše. Pupo je bil v polju in v dvobojih dober, toda neverjetno je grešil zaradi netočne oddajanja. To hudo napako je kazal že pri prejšnjih igrah; treba bo bolj paziti. Presinger je zanesljiv igralec in je na krilu, kar sicer ni njegovo mesto, dal dobro partijo.

Gostje iz Subotice imajo svoje glavne moči v izvrstnem golmanu, ki je danes držal vse, kar je mogel. Dobljenih golov pa ni mogel držati. Prav dobri sta dalje še obe krili in napadu Demeter in Cvijanov. Oba igralca sta s svojimi hitrimi pobeги večkrat nevarno ogrozila domač gol. Vis tuji goli so tudi njuna zasluga. Izrazilo slaba točka v moštvo Bačke je krilska vrsta; na igrišču je skoraj ni bilo videti. Tudi obramba — razen golmana — ni preveč zanesljiva in je večkrat pošteno plavala. Bačka je bilo doslej najslabše moštvo, kar jih je bilo doslej v Ljubljani in ki igrajo v hrvatsko-slovenski ligi. Zdi se nam čudno, kako je mogla Bačka premagati daleč boljše Varaždince.

Ves potek tekme je danes močno motil dež, ki je baš pri začetku tekme začel rositi; kasneje je začelo kar pošteno deževati in dež ni prenehal do konca igre. Gledalcev je bilo manj kot zadnjič, le kakih 800.

Gradjanski (Zagreb) — Sašk (Sarajevo) 3:1 (0:0)

Zagreb, 1. oktobra.

Danes se je tukaj pred 4000 gledalci bila borba med kluboma, ki doslej še nista izgubila nobene tekme v tekmah Hrvatsko-slovenske lige. Sašk, ki je doslej svoje tekme igral večinoma na domačem terenu, je pokazal danes tudi v Zagrebu, da je odlični predstavnik sarajevskega nogometa. Igra je navdušila vse gledalce. Gradjanski, ki doslej ni mogel nobenemu klubu zabiti gola, je nudi tak odpor, da je vse do zadnje četrti ure pred koncem igre bilo odprto vprašanje, kdo bo odnesel točke. Prvi polčas je bila igra odprta. Gradjanski je sicer večkrat napadel, vendar se je moral zaradi odlične igre Saška vedno vrniti na polje brez uspeha. Sašk je sicer bolj redko napadal, vendar pa so bili vsi njegovi napadi izredno dobri. Prvi polčas je potekel brez gola. V drugem polčasu je Sašk takoj v začetku pričel z živahno igro in je potisnil nasprotnika v obrambo za cele četrt ure. Nato pa je očividno izčrpan popustil. Vendar je v 24. minuti branilec Gradjanskega Hüti težko fauliral levo zvezo Saška, odličnega Muradorija, ki je s prostim strelom dosegel vodilni gol. To je bil obenem najlepši gol današnje tekme. Domoradeki, ki je danes prvič nastopil za Sašk, odkar je izstopil iz belgrajske Jugoslavije, je namreč s prostim strelom iz 20 m daljave lahno dvignil žogo Muradoriju na nogo, ki jo je poslal mimo presenečenega vratarja Gradjanskega Urha. Takoj zatem pa je Gradjanski ostro pritisnil in v 28. minuti zaradi napake vratarja Saška po Lešniku izenačil. V naslednjih sedmih minutah je Lešniku uspelo doseči še dva lepa gola ter v 35. minuti postaviti s 3:1 končni rezultat.

Hajduk (Split) — Concordia (Zagreb) 2:1

Slavija Varaždin — Hašk (Zagreb) 0:1 (0:0)

Slavija (Osijek) — Split 1:0 (1:0)

Tablica hrvatsko-slovenske lige

Gradjanski	6	5	1	0	23:1	11
Hašk	6	5	0	1	18:8	10
Sašk	6	3	2	1	11:10	8
Hajduk	6	2	1	2	15:9	7
Slavija (O)	6	2	2	2	13:19	6
Concordia	6	2	1	3	11:16	5
Ljubljana	6	1	2	3	12:20	4
Bačka	6	2	0	4	11:21	4
Split	6	1	1	4	4:10	3
Slavija (V)	6	0	2	4	4:9	2

Pozor!

Z uspehom zdravim na katerikoli način pokvarjene nohte in odstranjujem kurja ošesa brez krvi in bolečin v kopališču hotela Slon. Te stroke sem se izučil v inozemstvu, kjer sem jo tudi že več let uspešno izvrševal.

Priporočila se

Dekanič

Prizor s razburljive in napete nogometne tekme? Ne, marveč ena izmed številnih slik, ki bodo spremljale naš nov filmski roman »Angeli garjevih lica« — delo, ki vas bo s svojo napeto in pretresljivo vsebino naravnost elektriziralo. Roman bomo začeli priobčevati prihodnje nedelje, 8. oktobra, na kar opozarjamo naše redne in nedeljske naročnike.

Občni zbor Jugoslovanske nogometne zveze

Ustanovitev treh samostojnih zvez in Vrhovne nogometne zveze

Belgrad, 1. oktobra. m. Danes dopoldne ob 9 je bila v prostorih Delavske zbornice skupščina Jugoslovanske nogometne zveze, ki ji je predsedoval dr. Mihajlo Andrejevič. Od 422 oddanih polnomočij je bilo verifikiranih 419. Delegati slovenske in hrvatske nogometne zveze niso predali polnomočij. Niti niso bili prisotni. Šele ob pol 12 med pavzo, ki so jo zahtevali delegati, je zastopnik 41 slovenskih klubov g. Martelanc izročil svoja polnomočja. Skupščina je po verifikaciji sprejela poročila upravnega, nadzornega, tehničnega in sodniškega odbora in dala upravi razrešnico.

Nato je govoril dr. Kosta Hadži o sporazumu v jugoslovanskem nogometnem športu ter obrazložil pravila vrhovne nogometne zveze, ki se bo ustanovila in katere pravila so bila na pogajanjih v Zagrebu sprejeta kot predlog. Po teh pravilih se ustanovijo v državi tri nogometne zveze s popolno avtonomijo v pogledu športnega delovanja v svojih delokrogih, a na čelu vseh treh je vrhovna nogometna zveza v Belgradu, ki zastopa jugoslovanski nogomet v inozemstvu in pred domačimi državnimi oblastmi, vodi nadzorstvo nad tekmami, organizira mednarodne nogometne tekme, rešuje pritožbe klubov proti odločbam zvez, vodi kartoteko vseh verifikiranih igralcev in tolmači pravila. Vrhovna nogometna zveza ima svoj upravni, nadzorni, tehnični in sodniški odbor. Njen vrhovni organ je skupščina, ki vodi vse te odbore. Zveze v Belgradu, Zagrebu in Ljubljani so zastopane na skupščini v razmerju 7:4:1, tako da ima srbska nogometna zveza 13, hrvatska 8 in slovenska 2 delegata. Naloga upravnega odbora je odločati o vseh važnih vprašanjih nogometnega športa in sestavljati vsakoletni proračun. Sklepa s dvotretjinsko večino. Tekmovanje za državno prvenstvo se bo izvedlo takole: v okviru vsake zveze se bodo igrala vsaka leto prvenstvene tekme. Po končanih zveznih prvenstvih tekmah bodo štirje srbski, trije hrvatski in en slovenski klub odigrali tekme za naslov državnega prvaka.

Premoženje bivše JNZ se bo razdelilo takole: Srbska in hrvatska nogometna zveza dobita vsaka po 30%, ostalih 40% pa dobi vrhovna nogometna zveza. Izbrise se posojilo, ki ga je bivša LNP dobila pri JNZ. Bodoči dohodki se bodo porabili tako, da bodo dopolnili imovino vrhovne nogometne zveze, ki pa sme razpolagati največ z 200.000 din premoženja. Presežek se razdeli med

zveze v razmerju 7:4:1. Ko je dr. Hadži prečital vsa pravila vrhovne nogometne zveze, je dejal: »Naloga današnje skupščine je, da ugotovi ustanovitev hrvatske in slovenske nogometne zveze ter da sprejme sklep o ustanovitvi srbske nogometne zveze v Belgradu.

Po krajši debati, v katero so zlasti posegli delegati sarajevskih klubov, ki so zahtevali ustanovitev četrtre, bosanske nogometne zveze, je skupščina enoglasno sprejela in potrdila sporazum med Hrvati in Slovenci, z večino pa je sklenila ustanovitev srbske nogometne zveze v Belgradu.

Takoj nato je bil izvoljen odbor Srbske nogometne zveze in je bil za predsednika izvoljen Filipović Hamid od BSK.

Ob 6 popoldne se je zbrala skupščina Vrhovne nogometne zveze, ki so ji prisostvovali: 13 delegatov srbske zveze, dr. Kraljevič in Ivo Šuste iz Zagreba in g. Martelanc kot delegat slovenske zveze. Po kratkih besedah dr. Andrejeviča in dr. Kraljeviča je nato dr. Hadži obrazložil nova pravila, ki jih je skupščina enoglasno sprejela in potrdila. Nadalje je sklenila, da se izda splošna amnestija za vse prestopke nogometnih funkcionarjev in igralcev, ki so bili storjeni do vključno 30. septembra t. l., ne glede na to, ali je bila že izrečena kazen ali ne. Nadalje je sklenila, da imajo igralci, katerih verifikacije o pristopu h klubu so bile objavljene v službenih glasilih podzvez do 30. septembra, pravico takojšnjega nastopa za svoj klub. Izjema je samo pri onih igralcih, za katere bivši klub še ni plačal dogovorjene odškodnine. Za tem je skupščina izvolila upravni in nadzorni odbor. Upravni odbor je sestavljen takole: predsednik dr. Mihajlo Andrejevič, prvi podpredsednik dr. Ivo Kraljevič (Z), drugi podpredsednik Miljutin Stanojlovič (B), prvi tajnik dr. Kosta Hadži, drugi tajnik Svetislav Popović (B), prvi blagajnik Lazarevič (B), drugi blagajnik Lucijan Kovačič (Z). Odborniki: Stevo Trifunac (B), Ivo Šuster (Z), dr. Jerko Šilič (Z), Nedeljko Buljevič (Lj), njegov zastopnik dr. Kostil. Vrhovni kapitan Boško Simonović. V nadzorni odbor so bili izvoljeni od vsake zveze po eden, in sicer za Belgrad Velko Culič, za Zagreb dr. Kakh in za Ljubljano Franc Jugovec. Skupščina je sklenila, da ostanejo še naprej v veljavi splošni pravilnik, kazenski pravilnik in pravilnik o prvenstvih tekmah in da so obvezni tudi za vse tri zveze.

Prvenstvo v srbski ligi:

BASK — Jedinstvo 0:0

Jugoslavija — BSK 1:0 (0:0)

Vojvodina — Slavija (Sarajevo)

3:1 (1:0)

Gradjanski (Skoplje) — ŽAK (Subotica) 4:2

Prvenstvo slovenske LNP:

Hermes — Svoboda 3:1

Tekma je potekala v znamenju ravnotežja in življenjski prostor obeh nasprotnikov je bil od obeh enakolično ogrožen. Hermežani so prišli do svojih treh golov iz dokaj čudne gneče in vratar Svobode bi vsaj dva lahko držal, če bi se znašel. Hermes danes ni igral tako na nož, kakor preteklo nedeljo, ampak precej bolj umirjeno in z večjim uspehom. Svoboda je tu pa tam pokazala dobro igro, znamenje, da bi lahko boljše zaigrala. Pa tudi bolj povezano je igrala. V začetku drugega polčasa je zaigrala z veliko voljo, toda vsi poizkusi so se razbili ob nogah in glavah Hermežanov, ki so pritiskali in prišli še do dveh golov.

Sodnik g. Cimperman je sodil sicer dobro, ni pa bil preveč trden. Vendar pa zaradi tega ni bil prikrašan nobeden.

REKA : KRANJ 2 : 2 (0)

Težko delo je imel sodnik, da je pomiril vročo kri podžigačev danes dopoldne na igrišču Reke. Nekateri so mu celo očitali, da je piščalko poržl, seveda povsem neupravičeno. Sodnik gosp. Makorati je svoje delo opravil danes objektivno, odločno in z avtoriteto. Igralca ni izključil nobenega niti od Reke niti od Kranja, pač pa je dal »postaviti na hladno« v drugem polčasu nekega preveč vnetega podžigača. Sicer pa je tekma končala brez vsakega večjega razburjenja.

Nikarot ne bomo nehal obojati igralcev, ki vse preveč in vse preglasno uporabljajo na igrišču »Vukov riječnik«. To se mora odločno enkrat nehati. Več kot žalostno je, da človek na vsakem igrišču posluša samo izbrano izrazoslovje kake zakotne »kafanec«. V bodoče bomo začeli navajati take igralce po imenih, če ne bo pomagalo nič drugega.

Prav do konca ni kazalo, da bo končni rezultat 2:2. Kranjčani, čeprav brez Žitnika, so še skoraj tik pred koncem vodili z 2:0. Po prvem голу, ki je padel povsem iz čiste pozicije, je vi-

škim podžigačem že skoraj zastal klic po izenačenju v голу, ko je Slavina z lepim strelom po tleh izenačil rezultat na 2:2. Veselje Vičanov ni bilo majhno. Oba gola sta padla v isti minuti. Sicer pa so imeli Kranjčani na igrišču več besede in so bili bolj nevarni, čeprav je imela tudi Reka nekaj lepih priložnosti.

Mars — Disk 3:2 (1:0)

Nogometno moštvo iz Domžal Disk, ki je v zadnjem času na svojem igrišču zabeležilo nekaj prav lepih zmag nad prav dobrimi moštvi ljubljanskega prvega razreda, danes ni popolnoma opravičilo svojega slovesa. Disk je bil dober samo v prvem polčasu in še to samo v prvem delu igre. Ko je začel Mars proti koncu prvega polčasa malo sistematičneje napadati, so Domžalci izgubili glave. V prvem delu igre so pa zaigrali prav dobro in nekajkrat prav nevarno ogrozili Markova vrata. Proti koncu prvega polčasa pa je Žigon dal že prvi gol za Mars. V drugem polčasu se je slika bistveno izpremenila in je Mars prevzel igro popolnoma v svoje roke. Ves čas so igrali skoraj samo na Diskovi polovici igrišča. Mars je po Vanetu dvakrat zvišal, enkrat z 11 metrov, toda tudi Domžalčani so zaradi slabe obrambe in nespornoma dosegli dva gola. Sodil je g. Mrdjen.

Jesenice — Bratstvo — Jadran 5:2

ISSK Maribor — SK Rapid 2:1 (1:1)

Na stadionu SK Rapida se je danes dopoldne odigrala prvenstvena tekma starih rivalov z srečno zmago Maribora. Rapid je od 5. minute naprej zaradi poškodbe Bolmeta moral do konca igrati z desetimi igralci. Igra sama je bila zelo nezanimiva ter je sličila nabijanju žoge. Tudi je bila prepletena z raznimi incidenti. Padale so klofute, ki niso bile na mestu. Tako je neki igralec Maribora brez vsakega povoda prisolil klofuto nekemu igralcu Rapida. Še to majhno število gledalcev, ki je prisostvovalo tekmam, je mislilo, da se bodo namesto nogometa delile na igrišču klofute. Tekmo je sodil g. Količ.

V predtekmi je rezerva Maribora v prvenstveni tekmi zmagala nad rezervo Rapida s 3:1.

Prvenstvo LNP v drugem razredu: Prvenstvo juniorjev:

Mladica:Adrija 4:2

Slavija:Korotan 2:1

Grafika:Moste 3:1

Hermes:Mars 4:1

Slavija:Svoboda 2:1

Ljubljana:Reka 5:0.